KENT

HARUF

Suflete în noapte

ROMAN

PANDORA M

KENT
HARUF

Suflete în noapte

Pentru Cathy

1

Şi apoi a sosit ziua în care Addie Moore i-a făcut o vizită lui Louis Waters. Era o seară de mai, chiar înainte de lăsarea întunericului.

Stăteau la un cvartal distanţă unul de altul în partea cea mai veche a oraşului, cu ulmi şi sâmbovine şi un singur arţar crescut lângă bordură şi peluze verzi întinse de la trotuar până la casele cu două etaje. Ziua fusese cald, dar acum, pe seară, se făcuse răcoare. Merse de-a lungul trotuarului pe sub pomi şi se opri acasă la Louis.

Când Louis a venit la uşă, ea i-a spus, Am ceva de vorbit cu tine, pot să intru?

S-au aşezat în camera de zi. Îţi aduc ceva de băut? Un ceai?

Nu, mulţumesc. S-ar putea să nu stau cât să-l beau. S-a uitat de jur împrejur. Arată bine casa ta.

Diane avea mereu grijă de casă. Fac şi eu ce pot.

Tot bine arată, a spus ea. N-am mai fost aici de ani de zile.

S-a uitat pe fereastră la curtea laterală unde noaptea se înstăpânea şi până în bucătărie, unde o lumină strălucea deasupra chiuvetei şi a bufetului. Totul era curat şi ordonat. El o privea. Era o femeie frumoasă, totdeauna o socotise aşa. În tinereţe avusese părul negru, dar acum era alb şi tuns scurt. Era în continuare suplă, doar talia şi şoldurile i se îngreuiaseră un pic.

Pesemne te întrebi ce caut aici, a spus ea.

Păi, nu cred că ai venit până aici ca să-mi spui că locuinţa mea arată bine.

Nu. Vreau să-ţi fac o sugestie.

A?

Da. Un fel de propunere.
Bine.
Nu o cerere în căsătorie.
Nici la asta nu mă gândeam.
Dar e o întrebare cam în genul căsătoriei. Dar nu ştiu dacă pot acum. M-a cam luat bâțul. E ca o căsătorie, nu?
Ce anume?
Bâțul.
Poate fi.
Da. Păi, hai c-o s-o spun.
Te ascult, a spus Louis.
Mă-ntrebam dacă ai vrea să vii pe la mine din când în când să dormi cu mine.
Ce? Cum adică?
Adică suntem amândoi singuri. Am stat aşa de prea multă vreme. Ani. Mă simt singură. Mă gândesc că poate şi tu. Mă-ntrebam dacă vrei să vii şi să dormi cu mine noaptea. Şi să vorbim.
S-a uitat lung la ea, a privit-o, curios de acum, prudent.
Nu spui nimic. Te-am lăsat fără grai?
Cred că da.
Nu vorbesc despre sex.
Mă întrebam.
Nu, nu sex. Nu aşa văd lucrurile. Cred că mi-am pierdut demult orice impuls sexual. Mă gândeam să trecem împreună noaptea. Şi să stăm în pat la căldură, prieteneşte. Să stăm întinşi în pat împreună şi tu să rămâi peste noapte. Noaptea e cel mai rău. Nu-i aşa?
Ba da, aşa e.
Ajung să iau pastile ca să dorm şi citesc până târziu şi apoi mă simt buimacă a doua zi. Nu sunt bună de nimic, nici pentru mine, nici pentru alții.
Mi s-a întâmplat şi mie.
Dar cred că aş putea să dorm din nou dacă ar mai fi cineva cu mine în pat. Cineva drăguț. Apropierea. Să stai de vorbă noaptea, pe întuneric.
A aşteptat.

Ce zici?
Nu ştiu. Când ai vrea să-ncepem?
Când vrei tu. Dacă… dacă vrei. Săptămâna asta.
Lasă-mă să mă gândesc.
Bine. Dar vreau să mă suni în ziua în care vii, dacă o să se-ntâmple. Ca să ştiu să te aştept.
Bine.
Aştept un semn de la tine.
Şi dacă sforăi?
Dacă sforăi, sforăi, sau te laşi.
El a râs.
Asta ar fi o premieră.
S-a ridicat şi a ieşit şi s-a întors acasă, iar el a rămas la uşă privind-o, pe femeia aceea de şaptezeci de ani, nu foarte înaltă, cu părul alb, cum mergea pe sub pomi prin peticele de lumină revărsate din felinarul de la colț. Ce naiba, şi-a spus. Nu te ambala.

2

A doua zi, Louis s-a dus la frizerul de pe strada principală şi s-a tuns scurt, aproape zero, şi l-a întrebat pe frizer dacă mai bărbierea şi frizerul i-a spus că da, aşa că s-a şi bărbierit. Apoi s-a dus acasă şi a sunat-o pe Addie şi i-a spus: Aş vrea să trec pe la tine în seara asta, dacă mai vrei.
Da, a spus ea. Mă bucur.
A luat o cină uşoară, doar un sendviş şi un pahar cu lapte, nu voia să se simtă greu şi plin în patul ei, apoi a făcut un duş lung şi fierbinte şi s-a periat pe îndelete. Şi-a tăiat unghiile de la mâini şi de la picioare şi, la lăsarea întunericului, a ieşit pe uşa din spate şi a luat-o pe aleea din dosul casei, cu o pungă de hârtie cu pijamaua şi periuța de dinți înăuntru. Era întuneric pe alee şi paşii îi scârțâiau pe pietriş. În casa de peste drum era lumină şi o vedea din profil pe femeia care stătea la chiuveta din bucătărie. A

intrat în curtea din spate a lui Addie Moore, a trecut de garaj şi de grădină şi a bătut la uşa din spate. A aşteptat ceva. Pe strada din faţă a trecut o maşină, cu farurile aprinse. Îi auzea pe copiii de liceu cum se claxonau unii pe alţii pe strada principală. Apoi lumina de pe verandă s-a aprins deasupra lui şi uşa s-a deschis.

Ce cauţi aici, în spate? a spus Addie.

Am zis că aşa nu mă vede lumea.

Nu-mi pasă. Vor afla. O să vadă cineva. Vino pe la uşa din faţă, pe trotuar. M-am hotărât şi nu-mi pasă ce crede lumea. Am făcut asta prea multă vreme – toată viaţa. Nu mai am de gând să trăiesc aşa. Dacă vii pe alee pare că facem ceva greşit sau ceva scandalos, de care să ne fie ruşine.

Am fost prea multă vreme profesor într-un oraş mic, a spus el. Asta este. Dar fie. O să vin pe la uşa din faţă data viitoare. Dacă va mai fi o dată viitoare.

Nu crezi că va fi? a spus ea. E doar o aventură de-o noapte?

Nu ştiu. Poate. În afară de partea cu sexul, bineînţeles. Nu ştiu cum o să meargă.

N-ai încredere? a spus ea.

În tine am. Pot să am încredere în tine. Deja îmi dau seama de asta. Dar nu sunt sigur că mă ridic la înălţimea ta.

Ce vorbeşti? Cum adică?

Dacă am curaj, a spus. Dacă sunt dispus să risc.

Da, dar eşti aici.

Aşa e. Sunt aici.

Atunci fă bine şi intră. Nu trebuie să stăm aici toată noaptea. Chiar dacă nu avem de ce să ne fie ruşine.

A urmat-o pe veranda din spate, apoi în bucătărie.

Hai să bem ceva mai întâi, a spus ea.

Bună idee.

Bei vin?

Un pic.

Dar preferi berea?

Da.

O să iau bere data viitoare. Dacă va fi o dată viitoare, a spus ea.

Nu-şi dădea seama dacă glumeşte sau nu. Dacă va fi, a spus el.

Vrei vin alb sau roşu?

Alb, te rog.

A scos o sticlă din frigider şi a turnat pentru amândoi câte jumătate de pahar şi s-au aşezat la masa din bucătărie. Ce-i în sacoşă? a spus ea.

Pijamaua.

Asta înseamnă că eşti de acord să încercăm măcar o dată.

Da. Asta înseamnă.

Au băut vinul. Mai vrei?

Nu, nu cred. Putem să vedem casa?

Vrei să-ți arăt camerele şi planul.

Vreau doar să ştiu un pic mai bine unde mă aflu, fizic.

Ca să poți s-o ştergi dacă e cazul, pe întuneric.

Nu, nu la asta mă gândeam.

S-a ridicat şi el a urmat-o în sufragerie şi în camera de zi. Apoi l-a dus sus la cele trei dormitoare, iar camera mare din față cu vederea spre stradă era a ei. Aici am dormit dintotdeauna, a spus. Gene avea dormitorul din spate şi foloseam cealaltă cameră ca birou.

Era o baie la capătul holului şi alta lângă sufragerie, la parter. Patul din cameră era foarte mare, cu o cuvertură uşoară de bumbac pe el.

Ce zici? a spus.

Casa e mai mare decât credeam. Mai multe camere.

A fost o casă bună pentru noi. Stau aici de patruzeci şi patru de ani.

De la doi ani după ce m-am mutat înapoi aici cu Diane. Demult.

3

Cred că mă duc până la baie, a spus ea.

Cât a ieşit, el s-a uitat la fotografiile de pe noptieră şi la cele atârnate de pereți. Fotografii de familie cu Cari în ziua nunții, pe treptele unei bisericii. Ei doi, la munte lângă un pârâu. Un cățel

alb cu negru. Il ştia un pic pe Cari, un om de treabă, destul de liniştit, cu douăzeci de ani în urmă le vindea asigurări pe recolte şi tot felul de alte asigurări oamenilor din întreg ținutul Hoit, fusese ales în două rânduri primar. Louis nu-l cunoscuse prea bine. Acum se bucura de asta. Erau fotografii cu fiul lor. Gene nu semăna cu niciunul dintre ei. Un băiat înalt şi slab, foarte serios. Şi două fotografii cu fiica lor când era mică.

Când ea s-a întors, el a spus: Cred că merg şi eu la baie. A intrat şi a folosit toaleta şi s-a spălat conştiincios pe mâini şi a stors un vârf mic din pasta ei de dinți şi s-a spălat pe dinți şi apoi s-a descălțat şi s-a dezbrăcat şi şi-a pus pe el pijamaua. Şi-a împăturit hainele deasupra pantofilor şi le-a lăsat în colț, lângă uşă, şi s-a întors în dormitor. Ea îşi pusese o cămaşă de noapte şi era în pat, cu veioza de pe partea ei aprinsă şi lumina din tavan stinsă şi fereastra crăpată un pic. Adia un vânt uşor şi răcoros. A rămas în picioare în dreptul patului. Ea a dat deoparte cuvertura şi pătura.

Nu te bagi în pat?

Mă gândesc.

S-a băgat în pat, pe partea lui, şi a tras pătura şi s-a lăsat pe spate. Nu spunea încă nimic.

La ce te gândeşti? a spus ea. Eşti extrem de tăcut.

La cât de ciudat e totul. La cât de nou e să fiu aici. La cât de nesigur sunt, şi un pic stresat. Nu ştiu la ce mă gândesc. Un ghiveci.

E ceva nou, nu-i aşa, a spus ea. O noutate bună, aş zice. Tu nu?

Ba da.

Ce faci înainte de somn?

A, mă uit la ştirile de la zece şi mă bag în pat şi citesc până adorm. Dar nu ştiu dacă o să pot să dorm în seara asta. Sunt prea încordat.

O să sting lumina, a spus ea. Putem să mai vorbim.

S-a întors în pat şi el s-a uitat la umerii ei goi netezi şi la părul strălucitor în lumină.

Apoi s-a făcut întuneric şi doar lumina din stradă se mai vedea slab în cameră. Au vorbit despre lucruri banale, ca să se

obişnuiască un pic unul cu altul, despre întâmplările mărunte obişnuite în orice oraş, despre sănătatea bătrânei doamne Ruth care locuia între casele lor, despre asfaltarea Birch Street. Apoi au tăcut.

După o vreme el a spus, Ai adormit?

Nu.

M-ai întrebat la ce mă gândeam. Printre altele: mă bucur că nu l-am cunoscut prea bine pe Cari.

De ce?

Nu m-aş simţi aşa de bine aici dacă l-aş fi cunoscut.

Dar eu am cunoscut-o destul de bine pe Diane.

O oră mai târziu, ea dormea şi respira liniştit. El era încă treaz. O privise. Îi vedea chipul în lumina slabă. Nu se atinseseră. La trei dimineaţa, el s-a sculat şi s-a dus la baie şi s-a întors şi a închis fereastra. Se stârnise vântul.

La ivirea zilei, s-a sculat şi s-a îmbrăcat în baie şi a privit-o din nou pe Addie Moore în pat. Se trezise.

Ne mai vedem, a spus el.

Eşti sigur?

Da.

A ieşit şi a mers până acasă pe trotuar, prin dreptul caselor din vecinătate şi a intrat şi şi-a făcut cafea şi a mâncat pâine prăjită cu ouă şi a ieşit şi a lucrat grădina câteva ore şi s-a întors în bucătărie şi a luat un prânz timpuriu şi a dormit adânc după masă, două ore.

4

Când s-a trezit în acea după-amiază şi-a dat seama că se simţea rău. S-a sculat şi a băut apă şi simţea că arde. S-a gândit o vreme şi a hotărât să o sune. La telefon i-a spus, Tocmai am tras un pui de somn şi nu mă simt bine, o durere de stomac şi de spate. Îmi pare rău. Nu vin în seara asta.

Am înţeles, a spus ea şi a închis.

Şi-a sunat medicul şi s-a programat pentru a doua zi de dimineață. S-a culcat devreme şi a transpirat peste noapte şi nu a putut să doarmă şi dimineața nu a avut poftă de mâncare, apoi s-a dus la doctor, care l-a trimis la spital să-şi facă analize de sânge şi de urină. A aşteptat pe hol până când laboratorul a fost gata cu rezultatele şi apoi a fost internat cu o infecție de tract urinar.

I-au dat antibiotice şi a dormit aproape toată după-amiaza şi iar a stat treaz aproape toată noaptea. Dimineața se simțea mai bine şi i-au spus că probabil aveau să-l externeze spre seară. A luat micul dejun şi prânzul şi a tras un pui de somn şi când s-a trezit pe la trei ea era pe scaunul de lângă pat. A privit-o.

Nu glumeai, a spus.

Asta ai crezut?

Am crezut că doar spui că nu te simți bine. Că ai hotărât că nu vrei să stai cu mine peste noapte.

Mă temeam că asta crezi.

Mă gândeam că n-o să meargă, a spus ea.

M-am gândit ieri la tine toată ziua şi toată noaptea şi toată ziua de azi, a spus el.

La ce te gândeai?

La cum o să-mi interpretezi greşit telefonul. Şi la cum să-ți explic că vreau să vin în continuare noaptea şi să fim împreună. La cum îmi doream acest lucru mai mult decât mi-am dorit orice altceva de multă vreme încoace.

Şi de ce nu m-ai sunat? Ca să-mi spui?

M-am gândit că ar fi şi mai rău, că ar suna cu atât mai mult ca şi cum aş fi inventat toată povestea.

Mi-ar fi plăcut să fi încercat.

Ar fi trebuit. De unde ai aflat că sunt la spital?

Vorbeam azi-dimineață cu Ruth, vecina de alături, şi mi-a spus: Ai auzit de Louis? Am spus, Ce-i cu el? E la spital. Ce-a pățit? Au spus că are nu ştiu ce infecție. Atunci am înțeles, a spus ea.

N-am de gând să te mint, a spus el.

Bine. Niciunul dintre noi n-o să mintă. Deci mai vii?

Cum mă simt mai bine şi sunt sigur că am scăpat. Mă bucur să te văd, a spus el.

Mulțumesc. Arăți destul de şifonat în momentul ăsta.

N-am avut timp să-mi pun fața.

Ea a râs. Nu-mi pasă, a spus. Nu asta am vrut să spun. Făceam pur şi simplu o remarcă, o observație.

Tu, în schimb, arăți destul de bine, a spus el.

Ai sunat-o pe fiica ta?

I-am spus să nu-şi fiică griji. Că ies într-o zi şi că nu are de ce să-şi bată capul. N-o să trebuiască să-şi ia liber de la muncă. Nu vreau să vină să mă vadă. Locuieşte în Colorado Springs. Ştiu.

E profesoară, ca mine. Apoi n-a mai spus nimic. Vrei ceva de băut? Pot s-o chem pe asistentă.

Nu. Mă duc acasă.

Te sun după ce ajung acasă şi mă simt din nou bine.

Bine, a spus ea. Am luat deja bere.

A plecat şi el a privit-o cum iese din încăpere şi s-a întins în pat aşteptând să adoarmă din nou, dar i-au adus cina şi s-a uitat la ştiri în timp ce mânca şi apoi a stins televizorul şi a privit pe geam şi s-a uitat cum se întuneca afară, deasupra câmpiei întinse dinspre miazănoapte de oraş.

5

În după-amiaza următoare l-au externat. Dar probabil că fusese mai bolnav decât crezuseră şi i-a luat aproape o săptămână să-şi revină, să se simtă suficient de bine încât să sune şi s-o întrebe dacă putea să vină pe la ea în seara aceea.

Te-ai simțit în continuare rău?

Da. Nu ştiu de ce m-a ținut aşa de mult.

A făcut duş şi s-a bărbierit şi şi-a dat cu loțiune şi la lăsarea întunericului şi-a luat sacoşa de hârtie cu pijamaua şi periuța de dinți şi a mers prin fața caselor vecinilor şi a bătut la uşă.

Addie a venit imediat. Păi. Arăți mai bine. Hai înăuntru. Avea părul pieptănat pe spate şi era drăguță.

Au stat din nou la masa din bucătărie şi au băut şi au stat un

pic de vorbă. Apoi ea a spus, Aş urca, tu?

Şi eu.

A pus paharele în chiuvetă, iar el a urmat-o sus. S-a dus la baie şi şi-a pus pijamaua pe el şi şi-a împăturit hainele în colț. Ea era în pat, în cămaşa de noapte, când a intrat în cameră. A tras păturile şi el s-a întins.

Nu ți-ai lăsat pijamaua aici data trecută. Asta a fost alt motiv pentru care n-am crezut că o să mai vii.

M-am gândit că aş părea impertinent. Ca şi cum aş crede că e ceva de la sine înțeles. Nici nu ne spuseserăm, mare lucru.

Păi de acum poți să-ți laşi pijamaua şi periuța de dinți aici, a zis ea.

Asta o să mă ajute să nu mai consum atâtea pungi de hârtie, a spus el.

Da. Exact. Ai chef să vorbim despre ceva anume? a întrebat ea. Nimic important. Doar ca să începem conversația.

În mare, îmi vin în cap o mulțime de întrebări.

Am şi eu câteva, a spus ea. Dar care sunt ale tale?

Mă întrebam de ce m-ai ales pe mine. Nu ne cunoaştem prea bine.

Credeai că o să aleg pe oricine? Că îmi doresc pur şi simplu pe cineva care să mă încălzească noaptea? Orice bătrân cu care să stau de vorbă?

Nu asta credeam. Dar nu ştiu de ce m-ai ales pe mine.

Îți pare rău?

Nu. Nicidecum. Sunt doar curios. Mă întrebam.

Pentru că eu cred că eşti un om bun. Un om cumsecade.

Sper.

Eu cred că eşti. Şi întotdeauna m-am gândit cumva la tine ca la cineva care ar putea să-mi placă şi cu care aş putea să stau de vorbă. Tu cum te gândeai la mine, dacă te-ai gândit vreodată?

M-am gândit la tine, a spus el.

Cum?

Ca la o femeie care arată bine. Un om consecvent. De caracter.

De ce spui asta?

Din felul în care trăieşti. Cum ți-ai organizat viața după ce a murit Cari. Au fost vremuri grele pentru tine, a spus el. Asta

vreau să spun. Ştiu cum mi-a fost după ce a murit soția mea, şi am văzut că te-ai descurcat mai bine decât mine. Am admirat acest lucru.

N-ai trecut niciodată pe la mine şi n-ai spus nimic, a zis ea.

Nu voiam să pară că mă bag unde nu-mi fierbe oala.

N-ar fi părut aşa. Mă simțeam foarte singură.

Am presupus asta. Dar tot n-am făcut nimic.

Ce altceva vrei să ştii?

De unde eşti. Unde ai copilărit. Cum erai când erai mică. Cum erau părinții tăi. Dacă ai frați. Cum l-ai cunoscut pe Cari. Ce relație ai cu fiul tău. De ce te-ai mutat la Hoit. Cine sunt prietenii tăi. În ce crezi. Cu ce partid votezi.

O să ne distrăm bine stând de vorbă, nu-i aşa? a spus ea. Şi eu vreau să ştiu toate aceste lucruri despre tine.

Nu trebuie să ne grăbim, a zis el.

Nu, o luăm pe îndelete.

S-a întors în pat şi a stins veioza şi el s-a uitat din nou la părul ei strălucitor în lumină şi la umerii ei goi, şi apoi, în întuneric, ea l-a luat de mână şi a spus noapte bună şi, după puțin timp, a adormit. II uimea cât de repede putea să adoarmă.

6

A doua zi, el a lucrat în curte dimineața şi a tuns peluza şi a luat prânzul şi a tras un pui de somn şi apoi s-a dus la cofetărie şi a băut cafea cu un grup de bărbați cu care se întâlnea o dată la două săptămâni. Unul dintre ei nu-i plăcea în mod deosebit. Bărbatul a spus, Mi-aş dori să am energia ta.

Cum adică?

Să fii plecat toată noaptea şi apoi să mai ai energie cât să funcționezi şi a doua zi.

Louis s-a uitat o vreme la el.

Ştii, a spus, un lucru pe care l-am tot auzit e că omul poate să-ți spună liniştit orice. Îți intră pe urechi şi îți iese imediat pe gură. N-aş vrea să-mi iasă vorbe că sunt mincinos şi băsmuitor într-un oraş aşa de mic ca acesta. Aşa o faimă te-ar urmări peste tot.

Bărbatul s-a holbat la Louis. S-a uitat de jur împrejur la ceilalți bărbați de la masă. Se uitau toți în altă parte. S-a ridicat şi a ieşit din cofetărie pe strada principală.

Cred că nu şi-a plătit cafeaua, a spus unul dintre bărbați.

Mă ocup eu, a spus Louis. Ne mai vedem, băieți.

S-a dus la tejghea şi a plătit pentru cafeaua lui şi a celuilalt şi a ieşit şi a luat-o pe Cedat Street.

Acasă s-a dus în grădină şi a săpat timp de o oră, hotărât, aproape cu furie, apoi a intrat şi şi-a prăjit o chiftea şi a băut un pahar cu lapte, şi apoi a făcut duş şi s-a bărbierit. La căderea întunericului s-a dus înapoi la Addie.

7

În timpul zilei dereticase prin casă şi schimbase aşternuturile de pe patul de sus şi făcuse baie şi mâncase un sendviş la cină. La amurg, s-a aşezat în camera de zi, tăcută, nemişcată, pe gânduri, aşteptând ca Louis să vină la uşă şi să bată la căderea întunericului.

În cele din urmă a venit şi ea i-a deschis uşa. Îşi dădea seama că ceva se schimbase. Ce s-a întâmplat? a spus. Îți spun imediat. Putem să bem ceva înainte?

Sigur.

S-au dus în bucătărie şi ea i-a dat o sticlă de bere, iar ei şi-a turnat vin. Se uita la el, aştepta.

Nu mai suntem un secret, a spus el. Dacă am fost vreodată. De unde ştii? Ce s-a întâmplat? îl ştii pe Dorian Becker.

Cel care avea magazinul de haine bărbăteşti.

Da. L-a vândut şi a rămas în oraş. Toată lumea credea că o să se mute. Niciodată nu păruse să-i placă aici. Lama se ducea în Arizona.

Ce legătură are asta cu dezvăluirea secretului nostru?

Este unul dintre cei cu care mă întâlnesc la cofetărie de două ori pe lună. Azi m-a întrebat cum de am atâta energie. Să ies toată noaptea şi apoi să-mi văd normal de treburi ziua. Ce i-ai spus?

I-am spus că-şi face renume de bârfitor şi de mincinos. M-am înfuriat. N-am făcut ce trebuia. Încă mai sunt furios.

Se vede.

Trebuia să-l ignor şi să las treaba să se dezumfle. Dar n-am făcut-o. Nu voiam să creadă ceva rău despre tine.

Lasă, Louis. Am ştiut de la început că oamenii vor afla. Am vorbit despre asta.

Da, dar nu m-am gândit. Nu eram pregătit. Nu voiam să inventeze o poveste despre noi. Despre tine.

Îți sunt recunoscătoare. Dar n-au ce să-mi facă. O să mă bucur de nopțile pe care le petrecem împreună. Câte or fi.

S-a uitat la ea. De ce spui asta? Parcă ai fi eu acum câteva zile. Nu crezi că vor mai fi? O mulțime?

Aşa sper, a spus ea. Ți-am spus că nu mai vreau să trăiesc aşa – pentru alții, pentru ce gândesc, ce cred alții. Nu cred că aşa trebuie să trăieşti. Nu eu, oricum.

Bine. Aş vrea să am echilibrul tău. Ai dreptate, bineînțeles.

Ți-a trecut?

Încet-încet îmi trece.

Mai vrei o bere?

Nu. Dar dacă mai vrei vin, stau aici cu tine cât îl bei. Stau să te privesc.

8

Am crescut în Lincoln, Nebraska, a spus ea. Stăteam în partea de nord-est a oraşului. Aveam o casă frumoasă din şipci, de două etaje. Tatăl meu era om de afaceri şi îi mergea bine, iar mama mea era o gospodină foarte bună şi bună bucătăreasă. Era un fel de cartier pentru clasa de mijloc, un cartier muncitoresc. Am avut o soră. Nu ne înțelegeam. Ea era mai activă şi mai prietenoasă, era sociabilă, spre deosebire de mine. Eu eram liniştită, mai studioasă. După liceu am mers la universitate şi stăteam acasă şi luam autobuzul până în centru ca să mă duc la cursuri. Am

început cu franceza, dar apoi m-am transferat la pedagogie pentru şcoala primară.

Apoi l-am cunoscut pe Cari în anul doi şi am început să ne vedem, şi când am împlinit douăzeci de ani eram însărcinată.

Nu te-a speriat acest lucru?

Nu copilul. Nu. Nu ideea că o să am un copil. Dar nu ştiam cum o să ne descurcăm. Cari mai avea un an şi jumătate până să-şi ia diploma. De Crăciun a venit acasă la părinții mei – el stătea în Omaha – şi le-am spus amândoi părinților mei după cină, în camera de zi. Mama a început să plângă. Tata s-a enervat. Te credeam mai deşteaptă. S-a uitat lung la Cari. Ce naiba e cu tine? Nu-i nimic cu el, am spus eu. Pur şi simplu s-a întâmplat. Pentru numele lui Dumnezeu, nu s-a întâmplat pur şi simplu. El a făcut să se întâmple. Am fost amândoi implicați, tăticule. Ei, Doamne, a spus el.

Ne-am căsătorit în ianuarie şi ne-am mutat într-un apartament micuț şi întunecos în centrul oraşului şi eu mi-am luat o slujbă temporară ca vânzătoare într-un magazin universal şi am aşteptat. Copilul a sosit într-o noapte de mai. Nu i-au dat voie lui Cari să intre în încăpere. Apoi am luat copilul acasă şi eram foarte fericiți şi foarte săraci.

Părinții tăi v-au ajutat?

Nu prea. Cari nu voia ajutorul lor. Ei, nici eu.

Deci aşa a venit pe lume fiica voastră. Nu ştiam că e aşa de mare.

Da, aşa a fost la Connie.

Nu mi-o amintesc decât vag. Ştiu cum a murit.

Da. Addie a tăcut şi s-a foit în pat. O să-ți vorbesc despre asta altă dată. Acum îți spun doar că după ce Cari şi-a absolvit studiile amândoi am vrut să venim în Colorado. Fuseserăm odată în Estes Park într-o scurtă vacanță şi ne plăceau munții şi trebuia să plecăm din Lincoln şi să fugim de tot. Şi să pornim de la zero într-un loc nou. Cari şi-a găsit o slujbă, vindea asigurări în Longmont, şi am stat acolo câțiva ani, apoi bătrânul domn Gorland de aici, din Hoit, s-a hotărât să iasă la pensie, aşa că am împrumutat bani şi ne-am mutat aici şi Cari şi-a luat după el biroul de asigurări şi clienții. Şi de atunci am rămas aici. Asta a

fost în 1970.

Cum de-ai rămas însărcinată?

Cum adică? Cum rămâi însărcinată?

Păi, din câte îmi amintesc, eram cu toții destul de atenți şi de stresați pe atunci.

Dar eram şi tineri. Cari şi cu mine ne iubeam. Vechea poveste. Totul era nou şi foarte entuziasmant.

Pesemne că da.

I-a dat drumul la mână şi s-a mutat mai încolo şi s-a întins dreaptă în pat. El s-a întors şi s-a uitat la ea în lumina slabă.

De ce te porți aşa? a spus ea. Ce s-a întâmplat?

Nu ştiu.

Mă întrebi cum s-au petrecut lucrurile?

Cred că da.

Despre sex?

Sunt mai prost ca de obicei. Doar că parcă sunt gelos, nu ştiu cum.

Undeva la țară, pe o alee, pe bancheta din spate, pe întuneric. Asta vrei să ştii?

Ți-aş fi recunoscător dacă mi-ai spune că sunt un ticălos nenorocit, a spus Louis. Un bărbat prea prost ca să poți vorbi cu el.

Bine. Eşti un ticălos prost.

Mulțumesc, a spus el.

Cu plăcere. Dar rişti să strici toată treaba. Ştii asta. Mai e ceva?

Părinții tăi au trecut vreodată peste asta?

Până la urmă chiar l-au plăcut pe Cari. Mama l-a văzut întotdeauna ca pe un bărbat frumos, cu părul negru. Şi tata şi-a dat seama că muncea din greu şi că va avea grijă de noi. Şi bineînțeles că aşa a fost. Am trecut prin vremuri grele. Dar în mare, în ceea ce priveşte confortul financiar, după primii şapte sau opt ani, ne-a fost bine. Cari era un bun cap de familie.

Apoi, la un moment dat, ați făcut un băiat pe lângă fată.

Gene. Pe atunci Connie avea şase ani.

9

Addie a tras maşina în spatele casei vecinei ei, Ruth, a coborât şi s-a dus la uşa din spate. Bătrâna doamnă aştepta, aşezată pe un scaun pe verandă. Avea optzeci şi doi de ani. S-a ridicat când a sosit Addie şi cele două femei au coborât încet treptele, Ruth ținând-o de braț pe Addie, şi s-au dus la maşină şi Addie a ajutat-o să se urce şi a aşteptat să-şi aşeze picioarele subțiri şi apoi i-a pus centura de siguranță şi a închis uşa. Au mers la magazinul alimentar pe autostrada din partea de sud-est a oraşului. Nu erau decât câteva maşini în parcare, în dimineața târzie de vară. Au intrat şi Ruth se ținea de cărucioarele...

Nu, a spus Addie. Am făcut cumpărături acum câteva zile. O să iau doar nişte lapte.

N-ar trebui să mănânc ciocolata asta, dar ce mai contează. O să mănânc ce vreau.

Şi-a pus în cărut conserve de supă şi de tocăniță şi cutii de mâncare congelată şi câteva cutii de cereale şi un bidon de un litru de lapte şi câteva conserve de căpşune.

Asta-i tot?

Aşa cred.

Nu vrei fructe?

Nu vreau fructe proaspete. Se strică.

S-au dus la raftul cu conserve de fructe şi a luat două cutii de piersici în sirop dulce şi nişte pere la conservă, apoi o cutie de biscuiți de ovăz cu stafide. La casă, vânzătoarea s-a uitat la bătrâna doamnă şi a spus, Ați găsit tot, doamnă Joyce? Tot ce vă trebuia?

Nu mi-am găsit un bărbat bun. N-am văzut niciunul pe raft. Nu, nu era niciun bărbat bun acolo.

Nu? Uneori sunt mai aproape decât ai crede.

I-a aruncat o privire fugară lui Addie, care stătea lângă bătrâna doamnă.
Cât face? a spus Ruth.
Vânzătoarea i-a răspuns.
Aveți bluza pătată, a spus Ruth. Nu e curată. Nu ar trebui să veniți îmbrăcată aşa la serviciu.
Vânzătoarea a privit în jos.
Nu văd nimic.
E acolo.
Şi-a scos banii din portofelul vechi din piele moale şi i-a numărat încet în mână şi a pus bancnotele şi monedele pe tejghea, frumos aranjate.
Apoi au ieşit la maşină şi Addie a pus cumpărăturile pe bancheta din spate şi a urcat în maşină.
Ruth privea drept spre şosea, unde treceau maşinile şi camioanele cu vite şi camioanele cu cereale.
Uneori urăsc locul ăsta, a spus. Uneori îmi doresc să fi plecat de aici când încă mai puteam. Mucoşii ăştia de provinciali cu mintea îngustă, a spus.
Vorbeşti despre vânzătoare.
Despre ea, da, şi despre toți cei ca ea.
O cunoşti?
E una dintre fetele Cox. Maică-sa era la fel. Credea că trebuie să se bage peste tot. Cu gura mare, ca a ăsteia. Îmi vine să-i dau o palmă zdravănă.
Deci ştii de mine şi de Louis, a spus Addie.
Mă trezesc devreme dimineața. Nu pot să dorm. Şi stau în camera din față şi mă uit cum răsare soarele peste casele de vizavi. Îl văd pe Louis cum se duce acasă dimineața.
Ştiam că o să-l vadă cineva. N-are importanță.
Sper că vă simțiți bine.
E un om bun. Nu crezi?
Aşa cred. Dar încă nu ştii totul. Cu toate astea, cu mine a fost mereu drăguț, a spus. Îmi tunde peluza şi îmi curăță zăpada de pe drum iarna. A început s-o facă înainte să moară Diane. Dar nu-i un sfânt. A provocat şi el durere. Aş putea să-ți povestesc. Soția lui ar fi putut să-ți povestească.

Nu cred că e nevoie, a spus Addie.

Oricum, a fost demult, a spus Ruth. Cu ani în urmă. Cred că soției lui i-a trecut. Oamenilor le trece.

10

Addie a spus, Povestește-mi de cealaltă femeie.

Ce vrei să spui?

Cea cu care ai avut o aventură.

Ştiai?

Toată lumea ştie.

Era măritată, a spus Louis. Tamara. Aşa o chema. Aşa o cheamă în continuare dacă mai trăieşte. Soțul ei era asistent medical, lucra de noapte la spitalul din oraş. Pe vremea aia era ceva neobişnuit ca un bărbat să fie asistent medical. Lumea nu ştia ce să zică. Aveau o fetiță de vreo patru ani, cu un an mai mare decât Holly. O fetiță zdravănă, subțire şi blondă. Tatăl ei, soțul Tamarei, era un zdrahon blond. Era de treabă, chiar era. Voia să scrie poveşti. Cred că şi scria noaptea, la spital. Mai avuseseră probleme şi înainte şi ea avusese o aventură cu cineva în Ohio. Era profesoară de liceu, ca mine. Eram acolo doar de doi ani când au angajat-o.

Ce preda?

Şi ea era tot profesoară de engleză. Anii întâi şi doi. Chestiile de bază.

Tu predai nivelul superior.

Da, eram de mai mult timp acolo. Ei bine, era foarte nefericită acasă şi nici mie şi lui Diane nu ne mergea prea bine.

De ce?

În mare parte din cauza mea. Dar şi dintr-a ei. Nu eram în stare să vorbim. Ne contraziceam sau ne luam la ceartă şi ea începea să plângă şi ieşea din cameră şi nu terminam de vorbit. Asta a înrăutățit lucrurile.

Apoi, la şcoală unul dintre voi a făcut o mişcare, vreun gest, a

spus Addie.

Da. Mi-a pus mâna pe braț când eram singuri în cancelarie. Ai ceva să-mi spui? a zis. Cum ar fi? am întrebat eu. Cum ar fi, vrei să ieşim să bem ceva? Nu ştiu, am spus. Ai vrea s-o fac? Tu ce crezi? Asta era în aprilie, la jumătatea lui aprilie. Calculam impozitele anuale şi pe cincisprezece, după cină, am dus declarațiile fiscale la oficiul poştal ca să le trimit la timp, şi am trecut cu maşina pe lângă casa ei şi am văzut-o cum stătea la masa din sufragerie şi corecta lucrări, aşa că am parcat pe stradă şi m-am dus pe verandă şi am bătut, şi ea a venit la uşă. Era deja în halat de baie. Eşti singură? am spus.

E şi Pamela aici, dar s-a culcat deja. Hai, intră.

Aşa că am intrat.

Aşa a început?

Da, în ziua plății impozitelor. E o nebunie, nu?

Nu ştiu. Lucrurile astea se întâmplă în multe feluri.

Ştii câte ceva despre asta.

Ştiu câte ceva despre cum se întâmplă asemenea lucruri în viețile oamenilor.

Vrei să-mi povesteşti?

Poate. Într-o zi. Şi ce-ai făcut?

Le-am părăsit pe Diane şi pe Holly şi m-am mutat cu ea. Soțul ei a plecat, stătea la un prieten. Şi apoi ne-am înțeles bine câteva săptămâni. Era o femeie dură, sălbatică şi frumoasă, cu părul lung şaten şi ochi căprui care în pat păreau ochii unui animal, şi avea o piele minunată, ca satinul. Era destul de suplă.

Încă o mai iubeşti.

Nu. Dar cred că mai sunt un pic îndrăgostit de amintirea ei. Bineînțeles că până la urmă a ieşit prost. Într-o seară, soțul ei a venit în timp ce luam cina în bucătărie. Tamara, fetița ei şi cu mine. Am stat acolo la masă de vorbă cu soțul ei, ca şi cum am fi fost toți foarte deschişi la minte şi sofisticați şi oameni care puteau să strice căsnicii şi să-şi vadă de viață ca nişte ființe libere. Dar eu nu puteam să-mi văd de viață. Mi-era scârbă de mine. Cu soțul ei la masă, cu ea şi fetița. M-am ridicat şi am ieşit din casă şi am luat-o cu maşina pe câmp, stelele străluceau şi toate luminile de la ferme şi din curți păreau albastre în întuneric.

Totul părea normal, doar că nimic nu mai era normal, totul era ca pe marginea prăpastiei, şi noaptea târziu m-am întors. Ea citea în pat. Nu pot, am spus.

Pleci?

Trebuie. Le vom face rău prea multor oameni. Le-am făcut deja. Uită-te la mine, încerc să fiu tatăl fiicei tale în timp ce fiica mea creşte fără mine. Dacă nu pentru altceva, măcar pentru ea trebuie să mă întorc.

Când pleci?

La sfârşitul săptămânii.

Atunci vino în pat acum, a spus ea. Mai avem două nopți.

Îmi amintesc acele nopți. Cum a fost.

Nu-mi povesti. Nu vreau să ştiu.

Nu. N-o să-ți povestesc. Când am plecat am plâns. Şi ea a plâns.

Şi după aceea?

M-am întors la Diane şi Holly şi m-am mutat înapoi acasă şi am stat la parter şi am dormit pe canapea. Diane n-a spus mare lucru. Niciodată nu a fost răzbunătoare sau rea sau malițioasă. Vedea că mă simțeam ca naiba. Şi nu cred că voia să mă piardă sau să piardă viața pe care o aveam.

Apoi, vara, un prieten de-ai mei din colegiu a venit de la Chicago şi a vrut să meargă la pescuit şi l-am dus cu maşina la White Forest, peste Glenwood Springs, dar nu i-a plăcut, nu era obişnuit cu muntele. Când l-am dus pe o cărare abruptă către un pârâu, i-a fost teamă că ne-am rătăcit. Şi am prins nişte peşti frumoşi, dar nu conta. Ne-am întors la Hoit şi Diane m-a întâmpinat la uşă. Holly dormea, îşi făcea somnul de după-masă, şi ne-am dus direct în pat, pur şi simplu ne-a venit, poate a fost mai bine decât oricând, genul ăla de grabă necugetată, în timp ce prietenul meu ne aştepta jos să luăm cina. Şi asta a fost tot.

N-ai mai văzut-o niciodată?

Nu. Dar s-a întors în Hoit. Se mutase în Texas la sfârşitul anului şcolar şi îşi găsise o slujbă acolo. Apoi s-a întors în Hoit şi m-a sunat. A răspuns Diane. A spus: Te caută cineva. Cine e? Nu a spus nimic, doar mi-a dat telefonul.

Era ea. Tamara. Sunt în oraş. Ne vedem?

Nu pot. Nu. Nu se poate.

Nu mai vrei să mă vezi?

Nu pot.

Diane era în bucătărie şi asculta. Dar nu era asta. Mă hotărâsem. Trebuia să rămân cu ea şi cu fiica noastră.

Şi apoi?

Tamara s-a întors în Texas şi a început să predea acolo unde acceptase slujba. Şi Diane m-a primit înapoi.

Unde e acum?

Nu ştiu unde este. Nu s-a mai împăcat cu soțul ei. Deci era şi asta. Nu-mi place să mă gândesc la rolul pe care l-am jucat eu în asta. Era din est. Din Massachusetts. Poate s-a întors acolo.

N-ai mai vorbit niciodată cu ea?

Nu.

Cred că o iubeşti.

N-o iubesc.

Aşa pare.

Nu m-am purtat cum trebuie cu ea.

Aşa e.

Îmi pare rău.

Şi Diane?

N-a spus mare lucru după aceea. A fost rănită şi furioasă când a început. Mai mult atunci decât mai târziu – a plâns mai mult, adică. Sunt sigur că s-a simțit respinsă şi maltratată.

Avea şi motive. Şi fetița noastră a moştenit asta de la mama ei şi probabil are legătură cu ce simte acum pentru bărbați, inclusiv pentru mine. I se pare că trebuie să fie într-un fel anume, altfel va fi abandonată. Dar cred că îmi pare mai rău că am rănit-o pe Tamara decât pe soția mea. Mi-am trădat spiritul sau aşa ceva. Am ratat chemarea de a fi ceva mai mult decât un profesor de engleză mediocru de liceu într-un orăşel prăfuit.

Eu am auzit mereu că ai fost un profesor bun. Aşa spune lumea din oraş. I-ai fost un bun profesor lui Gene.

Bun, poate. Dar nu extraordinar. Ştiu asta.

11

Spuneai că-ți aminteşti, a spus Addie.

Un pic. Era vară, nu?

Şaptesprezece august. O zi senină şi fierbinte de vară.

Se jucau în curtea din față. Connie a dat drumul la furtunul care avea înşurubat la capăt o stropitoare veche, din acelea care împrăştie apa ca din pâlnie, ca să poată să treacă alergând prin ea. Ea şi Gene. El avea cinci ani. Ea avea unsprezece, încă la vârsta la care să se joace cu el. Erau în costume de baie şi alergau dintr-o parte într-alta pe sub stropitoare şi săreau peste ea, țipau, şi ea l-a luat de mână şi l-a tras pe sub ea pe scaun şi l-a ținut deasupra apei. Eu mă uitam, apoi el a deşurubat capătul şi a început s-o urmărească prin curte, s-o stropească, țipau şi râdeau, şi eu m-am întors în bucătărie să văd de cină, făceam o supă, apoi am auzit un scârțâit de roți şi un țipăt îngrozitor. Am ieşit în fugă pe uşa din față, un bărbat stătea în fața maşinii şi Gene plângea, se tânguia, se uita în stradă în fața maşinii. Am ieşit în fugă. Connie era trântită pe stradă în costumul de baie, îi curgea sânge din urechi şi din gură şi din rana de pe frunte, cu picioarele încolăcite sub ea şi brațele deschise într-un unghi neobişnuit. Gene țipa şi plângea în continuare, cel mai cumplit sunet de disperare pe care l-am auzit vreodată.

Bărbatul care conducea maşina – acum s-a mutat – tot repeta O, Doamne. O, Doamne. O, Doamne. O, Doamne.

Nu mai trebuie să-mi spui, a zis Louis. Nu trebuie să-mi povesteşti. Acum îmi amintesc.

Ba da. O s-o spun. Cineva a chemat salvarea. N-am aflat niciodată cine. Au venit şi au pus-o pe targă şi am urcat cu ei.

Gene tot mai plângea, i-am zis să urce cu mine. Ei n-au vrut, dar le-am zis, Ba vine, la naiba. Acum haideți.

Avea o rană groaznică la cap, deja umflată şi vineție şi sângele continua să-i curgă din urechi şi din gură. Mi-au dat prosoape s-o şterg. Îi țineam capul însângerat în poală şi goneam, sirena cumplită se tânguia, iar la spital au băgat-o pe la intrarea din

spate, din parcare. Asistenta a spus, Haideți, pe aici, dar nu cred că e un loc plăcut pentru băiețel. Chem pe cineva să-l ducă în sala de aşteptare. Gene a început să țipe iar şi recepționerul l-a luat şi noi am intrat la urgențe. Au întins-o pe pat şi apoi a venit doctorul. Mai trăia. Dar era inconştientă. Avea ochii închişi şi respira greu. Avea un braț rupt şi coaste rupte. De altele nu ştiau încă. Le-am spus să-l sune pe Cari la birou.

Am rămas cu ea. După o vreme, Cari s-a dus acasă cu Gene, să aibă grijă de el, iar eu am rămas cu ea peste noapte. Pe la patru dimineața s-a trezit câteva minute şi s-a holbat la mine. Plângeam şi ea doar s-a uitat lung, nu a vorbit, apoi a inspirat de câteva ori şi asta a fost tot. Se dusese. Am luat-o în brațe şi am legănat-o şi am plâns şi iar am plâns. A venit asistenta. I-am spus să-l anunțe pe Cari.

Restul zilei e tulbure. Am aranjat înmormântarea şi seara ne-am dus la casa de pompe funebre. După ce au îmbălsămat-o l-am lăsat pe Gene să vină să o vadă. Nu a atins-o. Îi era prea teamă.

Era firesc.

Da. I-au pus mult machiaj pe față ca să-i ascundă vânătăile mari şi i-au acoperit rana de pe frunte şi era îmbrăcată într-una din rochiile ei albastre. Peste două zile am înmormântat-o, adică i-am înmormântat trupul, la cimitir. Uneori simt că pot să vorbesc în continuare cu ea. Cu spiritul ei. Sau cu sufletul ei, dacă preferi aşa. Dar acum pare să fie bine. Odată mi-a spus, Mi-e bine. Nu-ți face griji. Vreau să cred că aşa e.

Sigur, a spus Louis.

Carl a vrut să ne mutăm altundeva în oraş, dar eu am spus că nu vreau – nu voiam să plec de aici. S-a întâmplat chiar în fața acestei case. Aici a murit, am spus. Locul ăsta e sfânt pentru mine. Aşa că nu ne-am mutat. Poate că ar fi trebuit, pentru Gene.

Nu a trecut niciodată peste asta.

Niciunul dintre noi nu a trecut. Dar el o făcuse să iasă pe stradă în fața maşinii. Era doar un băiețel care-şi fugărea sora cu un furtun. După aceea, soția ta a venit de câteva ori să vadă ce mai fac. Drăguț din partea ei. M-am bucurat. I-am fost recunoscătoare. Cei mai mulți oameni se simțeau prea stânjeniți ca să spună ceva.

Ar fi trebuit să vin cu ea.
Ar fi fost bine.
Păcatul uitării, a zis Louis.
Tu nu crezi în păcate.
Cred în defecte de caracter, cum am mai spus. Astea sunt păcate.
Eşti aici acum.
Sunt exact unde îmi doresc să fiu în clipa asta.

12

N-o să trec pe-aici câteva zile, a spus Louis.
De ce?
Holly vine peste weekend pentru Ziua Memoriali. Cred că vrea să mă scarmene.
Cum adică?
Cred că a aflat de noi doi. Mă gândesc că vrea să-mi văd de treabă.
Tu ce părere ai?
Despre asta? Chiar îmi văd de treabă. Fac ce vreau şi nu rănesc pe nimeni. Şi sper că îți face şi ție bine.
Îmi face.
O să trebuiască să ascult ce are de spus. Dar asta n-o să schimbe nimic. N-o Să fac ce vrea ea, la fel cum ea nu face ce vreau eu în privința tipilor cu care se întâlneşte. Găseşte mereu țipi din ăştia care au nevoie de o proptea. Se sprijină de ea. Are grijă de ei un an, un an şi ceva, apoi se plictiseşte sau ceva nu mai funcționează şi rămâne singură o vreme. Apoi găseşte altul de care să aibă grijă. Acum e între țipi.
O să mă suni când poți să vii din nou?

13

A doua zi, Holly a venit în Hoit din Colorado Springs şi Louis a întâmpinat-o la uşă şi a sărutat-o. Au mâncat aşezați pe banca din spatele curții. După aceea au spălat vasele împreună şi au stat în camera de zi şi au băut vin.

Mă gândesc să mă duc două săptămâni în Italia la vară, a spus ea. La Florența, la un curs de grafică.

Du-te. Sună bine.

Mi-am aranjat deja cu avionul. M-au acceptat la un curs de grafică.

Mă bucur pentru tine. Ai nevoie de bani?

Nu, tati. Sunt bine. L-a privit pentru o clipă. Dar îmi fac griji pentru tine.

A, da? Chiar aşa?

Da. Ce faci cu Addie Moore?

Mă simt bine.

Ce-ar spune mama?

Nu ştiu, dar cred că mama ta ar înțelege. Avea o capacitate mai mare de a ierta şi de a înțelege decât credea lumea. Era înțeleaptă, din multe puncte de vedere. Vedea lucrurile altfel decât ceilalți.

Dar, tati, nu e corect. Nici nu ştiam că-ți place de Addie Moore. Sau că o cunoşti aşa bine.

Ai dreptate. Nu o cunoşteam. Dar tocmai de asta mă simt bine. Pentru că pot să ajung să cunosc bine pe cineva la vârsta asta. Şi aflu c-o plac şi că până la urmă nu sunt chiar terminat. Doar că pare stânjenitor.

Pentru cine? Nu pentru mine.

Dar lumea ştie de voi.

Sigur că ştie. Şi nici că-mi pasă. Cine ți-a spus? Probabil vreo încuiată de prietenă de-ale tale de aici, din oraş.

Linda Rogers.

Nu mă miră.

Păi, s-a gândit că ar trebui să ştiu.

Şi acum ştii. Şi vrei să-i pun capăt, asta e? La ce-ar folosi? Lumea tot ar şti că am fost împreună.

Dar n-ar fi la fel. În fiecare zi sub nasul tău.

Îți bați prea mult capul cu oamenii de aici, din oraş.

Cineva trebuie s-o facă.
Eu n-o mai fac. Am învățat asta.
De la ea?
Da. De la ea.
Nu mi-am închipuit niciodată că ar fi o persoană emancipată sau libertină.
Nu e libertină. E o dovadă de ignoranță să spui asta.
Atunci cum e?
E un fel de hotărâre de a fi liberi. Chiar la vârsta noastră.
Te porți ca un adolescent.
În adolescență nu m-am purtat niciodată aşa. N-am îndrăznit niciodată să fac ceva. Făceam ce trebuia să fac. Şi tu ai făcut asta prea mult timp, dacă-mi permiți să-ți spun. Aş vrea să-ți găseşti pe cineva care stă pe propriile picioare. Cineva care să vină cu tine în Italia şi să se trezească într-o sâmbătă dimineața şi să te ducă la munte şi să ningă peste voi şi să veniți acasă şi să vă bucurați de toate.
Nu-mi place când vorbeşti aşa. Lasă-mă-n pace, tati. Îmi trăiesc singură viața.
E valabil pentru amândoi. Putem să facem un pact pe tema asta? Să încheiem pacea.
Tot sunt de părere că ar trebui să te gândeşti.
M-am gândit, şi îmi place.
La naiba, tati.

A doua zi cineva a căutat-o pe Holly la telefon. I-a spus lui Louis.
Era Julie Newcomb. La fel ca Linda Rogers, a simțit nevoia să-mi povestească despre tine. I-am spus că ştiu deja. Am spus. Dar mă bucur că ai sunat. Mă gândeam la tine zilele trecute. Eram la un restaurant şi am comandat miel. M-a făcut să mă întreb dacă soțul tău mai fute oi. Mi-a spus, Du-te-n mă-ta, nenorocito, îți făceam un bine. Şi a închis.
Ai gândit-o repede.
O, n-am suportat-o niciodată. Dar tot e stânjenitor.
Ei bine, iubito, asta-i problema ta, nu a mea. Ți-am spus, eu nu mă simt stânjenit. Şi nici Addie Moore.

14

În cele din urmă am ajuns să-i admir anumite calități, a spus Louis. Era un om bun, cu valori clare. Nu făcea ce s-ar fi aşteptat alții să facă. Am fost destul de săraci câțiva ani, la început, dar nu şi-a dorit niciodată carieră. Avea ideile ei. Îşi dorea să fie independentă. În schimb, nu ştiu dacă asta o făcea fericită. Acum se vorbeşte despre viață ca despre o călătorie, deci poți să spui că asta făcea ea. Avea câteva prietene aici. Se întâlneau acasă la una dintre ele şi vorbeau despre viața lor şi despre ce-şi doresc femeile. Ea vorbea despre noi, sunt sigur. Pe atunci, eliberarea femeii devenea un subiect important. Dar aveam şi alte probleme. Şi era cel puțin interesant să am grijă de Holly peste noapte, în timp ce mama ei era acasă la altcineva şi li se plângea prietenelor ei de mine. Părea un pic ironic. Şi a mai fost şi perioada cu Tamara.

Parcă spuneai că te iertase.

Cred că mă iertase. Cred că în acel moment şi-a dorit să mă întorc. Dar sunt sigur că venea vorba de asta în discuțiile lor. Îmi dădeam seama că prietenele ei îşi schimbaseră părerea despre mine. Însă a iubit-o pe Holly. De la bun început. Erau foarte apropiate. Diane îi făcea confidențe de când era mică. Nu mi se părea corect să vorbească aşa cu ea, să-i spună tot. Dar oricum o făcea. O ținea pe Holly foarte aproape.

Nu mi-ai spus cum v-ați cunoscut.

A. Păi ne-am cunoscut cum spui că v-ați cunoscut tu şi Cari. Ne-am cunoscut la colegiu, la Fort Collins. Ne-am căsătorit după ce am absolvit amândoi. Era o tânără femeie foarte frumoasă. Habar n-aveam cum se clădeşte un cămin sau cum se ține o casă. Nu gătise deloc când era mică şi nu prea făcuse treabă în casă, mama ei se ocupa de toate astea. Eu am copilărit aici, în Hoit.

Da, ştiu asta.

Timp de câțiva ani după absolvire, am predat într-o mică şcoală din Front Range şi când s-a eliberat un loc la liceul de aici m-au angajat şi m-am întors acasă, şi de atunci sunt aici. De patruzeci

şi şase de ani deja. Am făcut-o pe Holly şi, după cum spuneam, Diane nu şi-a luat un loc de muncă, deşi ar fi putut, după ce a început Holly şcoala.

Nici eu nu am avut practic carieră.

Ai muncit.

Ştiu asta.

Dar nu am avut o carieră ca tine. Am fost secretară şi recepţioneră la biroul lui Cari timp de un an şi ceva, dar ne călcam pe nervi fiindcă stăteam toată ziua împreună şi apoi tot împreună seara, acasă. Stăteam prea mult împreună aşa că am lucrat o vreme la bancă şi apoi am fost funcţionar la primărie. Sunt sigură că ştii. A fost locul de muncă unde am stat cel mai mult.

Am văzut şi am auzit tot felul de lucruri. Ce fac oamenii. În ce necazuri se bagă. Era plictisitor şi anost, în afară de poveştile pe care le aflai despre oameni.

Ei bine, Diane a rămas ea însăşi, în tot cazul, a spus Louis. Până la capăt. După cum am spus, acum apreciez acest lucru. Pe atunci nu-l apreciam. Dar nu ştiam nimic la douăzeci de ani, când ne-am căsătorit. Ţinea de instinct şi de modelele cu care crescuserăm.

15

Într-o seară de iunie, Louis a zis, Azi mi-a venit o idee. Vrei să ţi-o spun?

Bineînţeles.

Ţi-am povestit de Dorian Becker, cel de la cofetărie, care a spus ceva despre noi şi ţi-am zis şi despre cum au sunat-o pe Holly fostele colege de liceu.

Da, şi eu ţi-am povestit cum am fost la magazin cu Ruth şi ce i-a zis vânzătoarea. Şi ce a spus Ruth.

Deci, uite ce idee am. Să transformăm o necesitate în virtute. Hai să ieşim în centru în plină zi şi să mâncăm la Hoit Cafe şi să

ne plimbăm pe strada principală, pe îndelete, să ne simțim bine.
Când vrei s-o facem?
Sâmbăta asta la prânz, când cafeneaua e plină ochi.
Bine. Voi fi pregătită.
Te sun eu.
Poate chiar mă îmbrac în ceva colorat şi lucios.
Asta-i ideea, a spus Louis. Poate îmi iau o cămaşă roşie.

Sâmbătă a ajuns la ea un pic înainte de prânz şi ea a ieşit într-o rochie de vară galbenă cu spatele gol, iar el era îmbrăcat într-o cămaşă de cowboy roşie cu verde cu mâneci scurte, şi au mers pe jos de la Cedar până pe strada principală şi patru cvartale pe trotuar şi apoi prin dreptul magazinelor de pe acea parte a străzii, a băncii şi a magazinului de pantofi şi a magazinului de bijuterii şi a magazinului universal, de-a lungul fațadelor false de modă veche. S-au oprit la colțul Second cu strada principală în lumina strălucitoare a amiezii şi i-au privit în ochi pe cei cu care se întâlneau şi i-au salutat şi ea îl ținea de braț şi apoi au traversat strada până la Hoit Cafe unde el i-a deschis uşa şi a intrat în urma ei. Au rămas în picioare, aşteptând să fie conduşi la o masă. Îi ştiau cam pe jumătate dintre cei din cafenea, sau măcar ştiau cine sunt.
Fata a venit şi a spus, Două persoane?
Da, a zis Louis. Am vrea una din mesele din mijloc.
Au urmat-o la o masă şi Louis i-a ținut scaunul lui Addie şi apoi s-a aşezat lângă ea, nu vizavi, ci aproape de ea. Fata le-a luat comanda şi Louis a ținut-o pe Addie de mână peste masă şi s-a uitat prin încăpere. A sosit mâncarea şi au început să mănânce.
Nu pare o atmosferă prea revoluționară până acum, a spus Louis.
Nu. Oamenii sunt destul de politicoşi în public. Nimeni nu vrea să facă scandal în public. Şi oricum cred că exagerăm. Oamenii le au pe ale lor, nu ne poartă nouă de grijă.
Înainte să termine de mâncat, trei femei s-au oprit pe rând la masa lor şi i-au salutat şi apoi au ieşit.
Ultima dintre ele a spus, Auzisem de voi doi.
Ce ai auzit? a spus Addie.

O, că vă întâlniți. Aş vrea să pot şi eu.
De ce nu poți?
Nu cunosc pe nimeni. Oricum mi-ar fi prea frică.
S-ar putea să te mire de ce eşti în stare.
O, nu. N-aş putea. Nu la vârsta mea.
Au mâncat încet, apoi au comandat desertul, fără să se grăbească deloc. Apoi s-au ridicat şi au ieşit pe strada principală şi de data asta s-au plimbat pe partea cealaltă şi în dreptul magazinelor de acolo, şi oamenii s-au uitat dinăuntru din spatele uşilor deschise, deschise în caz că bătea vreo briză, şi au mers trei cvartale până la Cedar.
Addie a spus, Vrei să intri?
Nu. Dar vin diseară.

16

Addie Moore avea un nepot pe nume Jamie, care tocmai împlinise şase ani. La începutul verii, neînțelegerile dintre părinții lui se agravaseră. În bucătărie şi în dormitor răsunau certuri dure, acuzații şi învinuiri, lacrimile ei şi strigătele lui. Până la urmă au hotărât să se separe temporar, şi ea a plecat în California să stea la o prietenă şi l-a lăsat pe Jamie cu tatăl lui. El a sunat-o pe Addie şi i-a spus ce se întâmplase, că soția lui renunțase la slujba de coafeză şi plecase pe coasta de vest.
Ce s-a întâmplat? a spus Addie. Care-i treaba?
Nu ne-nțelegem. Nu lasă niciodată de la ea.
Când a plecat?
Acum două zile. Nu ştiu ce să fac.
Şi Jamie?
De-aia am sunat. Poate să vină să stea la tine o vreme?
Când se întoarce Beverly?
Nu ştiu dacă se mai întoarce.
Doar n-o să-şi lase copilul?
Mamă, nu ştiu, nu ştiu ce-o să facă. Şi mai e ceva ce nu ți-am

spus încă. Nu mai rezist decât până la sfârşitul lunii. Trebuie să închid magazinul.

De ce? Acolo ce s-a mai întâmplat?

Nu e vina mea, mamă, e situația economică. Nimeni nu mai cumpără acum mobilă nouă. Am nevoie de ajutorul tău.

Când vrei să-l aduci?

La sfârşit de săptămână. Până atunci mă descurc.

Bine. Dar ştii cât de greu este pentru un copil mic.

Ce altceva să fac?

În seara aceea, când a venit Louis, i-a spus de noua situație.

Presupun că s-a terminat cu noi, a zis el.

O, n-aş crede, a spus Addie. Aşteaptă să stea aici o zi-două, dacă vrei, apoi vino ziua să-l cunoşti, apoi vino din nou noaptea. Putem cel puțin să vedem cum merge. Oricum o să am nevoie de ajutorul tău cu el. Dacă eşti dispus.

A trecut multă vreme de când am avut copii mici prin preajmă, a spus Louis.

Şi eu, a zis ea.

Ce se-ntâmplă cu părinții lui? Au o problemă anume?

El vrea să controleze totul, e prea protector, iar ea s-a săturat. E furioasă şi vrea să facă lucrurile în felul ei. Nu-i o poveste nouă. Gene nu vede aşa lucrurile, bineînțeles.

Unele din problemele lui au de-a face cu ce a pățit soră-sa, bănuiesc.

Sunt sigură că aşa e. De Beverly nu ştiu ce să zic. N-am fost niciodată apropiate. Nu cred că ea vrea asta. Şi mai e ceva. O să piardă magazinul. A avut el ideea să vândă mobilă nevopsită, oamenii s-o cumpere ieftin şi s-o vopsească ei. N-am crezut niciodată că-i o idee bună. E posibil să fie nevoit să declare falimentul. Mi-a spus azi-dimineață. Va trebui să-l susțin până-şi găseşte ceva nou. L-am mai ajutat şi în trecut. Am fost de acord să-l ajut din nou.

Ce anume vrea să facă?

Mereu a lucrat în vânzări de un fel sau altul.

Nu pare să i se potrivească, din câte mi-l amintesc.

Nu. Nu e genul de agent comercial. Cred că acum se teme. Nu

recunoaşte.

Dar asta ar putea fi şansa lui să evadeze. Să iasă din tipare. Cum a făcut mama lui. Cum ai făcut tu.

Da, dar n-o va face. Are toată viața bătută în cuie. Acum are nevoie de ajutor şi sunt sigură că detestă acest lucru. E arțăgos, şi asta iese la iveală în asemenea momente. N-a învățat niciodată cum să se poarte cu ceilalți şi e supărat că trebuie să-mi ceară ceva.

Sâmbătă dimineață, Gene l-a adus pe băiat la Addie şi a rămas la prânz şi i-a adus valiza şi jucăriile şi l-a îmbrățişat şi Jamie a plâns când tatăl lui s-a dus la maşină. Addie şi-a pus brațele în jurul lui când a încercat să se smulgă şi l-a ținut în brațe şi l-a lăsat să plângă şi, după ce a plecat maşina, l-a convins să se întoarcă în casă. I-a captat atenția rugându-l s-o ajute să amestece aluatul pentru brioşe şi să umple formele de hârtie şi să le pună în cuptor. Apoi le-au glazurat şi băiatul a mâncat una şi a băut un pahar cu lapte.

Am un vecin căruia vreau să-i duc două. Le alegi tu, şi apoi mergem la el?

Unde stă?

La o stradă de aici.

Pe care să le iau?

Pe care vrei.

A ales două dintre cele cu mai puțină glazură şi Addie le-a pus într-o cutie de plastic şi au mers pe stradă şi au bătut la uşa lui Louis. Când a venit Addie a spus: Acesta este nepotul meu, Jamie Moore. Ți-am adus ceva.

Vreți să intrați?

Numai un pic.

Au stat pe verandă şi au privit spre stradă, către casele tăcute de peste drum, către copaci, spre câte o maşină care mai trecea. Louis l-a întrebat pe Jamie cum e la şcoală, dar el nu voia să vorbească şi, după puțin timp, Addie l-a luat înapoi acasă. Ea a gătit cina şi el s-a jucat cu telefonul mobil şi apoi ea l-a dus sus şi a spus: Asta era camera tatălui tău când era mic. L-a ajutat să-şi dea jos hainele şi el s-a dus la baie şi s-a spălat pe dinți. S-a

întors şi s-a culcat, şi ea i-a citit o vreme şi a stins lumina. L-a sărutat şi a spus: Sunt în camera de alături dacă ai nevoie de ceva.

Laşi, te rog, lumina aprinsă?

Aprind veioza asta.

Şi lasă uşa deschisă, bunico.

E-n regulă, iubitule. Sunt aici.

S-a dus în camera ei şi s-a îmbrăcat de culcare şi a trecut pe la el. Era treaz, privea lung la uşă.

Ce faci?

Se juca din nou cu telefonul.

Cred c-ar trebui să-l laşi şi să te culci de-acum.

Imediat.

Nu. Vreau s-o faci acum. S-a dus până la pat şi i-a luat telefonul şi l-a pus pe noptieră. Culcă-te acum, iubitule. Închide ochii.

S-a aşezat pe marginea patului şi l-a mângâiat pe frunte şi pe obraz şi a stat acolo multă vreme.

Noaptea s-a trezit când el a intrat la ea în dormitor. Plângea şi l-a luat cu ea în pat şi, până la urmă, el a adormit din nou. Dimineața era tot cu ea în patul cel mare.

L-a sărutat. Mă duc la baie. Mă-ntorc imediat. Când a ieşit, el stătea pe hol în fața uşii. Iubitule, nu-ți fie frică. Nu plec nicăieri. N-am de gând să te părăsesc. Sunt aici.

17

A doua noapte a fost aproape la fel. Au luat cina şi ea a găsit un pachet de cărți şi l-a învățat un joc la masa din bucătărie şi s-au dus sus unde băiatul s-a pregătit de culcare, şi ea s-a aşezat pe un scaun lângă el şi i-a luat telefonul şi i-a citit timp de o oră şi l-a sărutat, a lăsat lumina aprinsă şi uşa deschisă şi s-a dus în camera ei şi a citit. S-a sculat o dată să vadă ce face şi el dormea cu telefonul pe noptieră. Noaptea a venit din nou plângând în

camera ei întunecată, şi ea l-a luat în pat şi dimineața când s-a trezit el încă dormea. Au luat micul dejun jos şi au ieşit. I-a arătat curtea cu straturile de flori şi i-a spus cum se chemau toți copacii şi toate tufele şi l-a dus în garaj unde avea maşina parcată şi i-a arătat bancul de lucru unde Cari repara câte ceva şi sculele atârnate deasupra lui de o scândură cu găuri. Pe băiat toate astea nu-l prea interesau.

Apoi a venit Louis să-i vadă. Ce zici, vrei să vii pe la mine cu bunica ta, a spus. Vreau să-ți arăt ceva.

În curtea din spate era un cuib de şoareci nou-născuți pe care-l găsise dimineața într-un colț al atelierului în care-şi ținea sculele. Puii de şoarece erau roz şi încă orbi, se agitau şi se căzneau să umble şi scoteau mici scâncete. Băiatului îi era un pic frică de ei.

Nu-ți fac nimic, a spus Louis. Nu pot să facă niciun rău. Sunt doar pui. Încă sug. Nu i-a înțărcat încă. Ştii ce înseamnă? Nu.

Când nu le mai dă lapte şi trebuie să învețe să mănânce altceva.

Şi ce vor mânca atunci?

Semințe ți resturile de mâncare pe care le găseşte ea. Putem să-i urmărim în fiecare zi şi să vedem cum se schimbă. Acum mai bine punem capacul la loc ca să nu răcească ți să nu se sperie. Le ajunge atâta distracție pe ziua de azi.

Au ieşit din magazie ți Addie a spus, Ai nevoie de ajutor în grădină azi?

Nu-mi strică niciodată o mână de ajutor.

Poate te ajută Jamie.

Păi să-l întrebăm. Vrei să mă ajuți un pic?

Şi ce să fac?

Să smulgi nişte buruieni şi să uzi plantele.

Am voie, bunico?

Da. Rămâi cu Louis ți te aduce el acasă când terminați şi mâncăm împreună de prânz.

Băiatul nu mai smulsese niciodată buruieni. Louis trebuia să-i arate ce voia să rămână în straturi şi ce nu. Au făcut asta o vreme, dar băiatului nu-i plăcea, aşa că după un timp Louis a adus furtunul şi a dat drumul încet la stropitoare şi i-a arătat cum să ude plantele la baza tulpinii – morcovii şi sfecla ți ridichile

– fără să strice rădăcinile. Asta i-a plăcut mai mult. Apoi au închis apa ți s-au dus acasă la Addie. S-au spălat în baia de lângă sufragerie. Ea pusese mâncarea pe masă ți s-au aşezat ți au mâncat sendvițuri ți cartofi ți au băut limonadă.

Acum pot să mă joc cu telefonul?

Da, apoi vreau să ne întindem puțin.

Băiatul a urcat în camera lui şi ți-a luat telefonul şi s-a întins pe pat.

Louis a spus: Mai bine nu vin în seara asta.

Mai bine nu. Poate mâine. A fost destul de bine în dimineața asta, nu?

Mi s-a părut în regulă. Dar nu ştiu ce se întâmplă în mintea băiatului. Nu-i poate fi uşor, departe de casă.

Să vedem cum o fi mâine.

Noaptea, după ce a stat o vreme treaz în pat, s-a dat jos, şi-a luat telefonul şi a sunat-o pe mama lui în California. Nu a răspuns. Băiatul i-a lăsat un mesaj. Mami, unde eşti? Când te întorci? Sunt la bunica. Vreau să vin unde eşti tu. Sună-mă, mami.

A închis şi l-a sunat pe tatăl lui. Gene a răspuns după ce băiatul începuse să lase un mesaj.

Jamie, tu eşti?

Tată, când vii să mă iei?

De ce? Ce s-a întâmplat?

Vreau să stau cu tine.

Trebuie să stai la bunica o vreme. Sunt plecat zilnic. Ții minte, am vorbit despre asta.

Vreau să vin acasă.

Acum nu se poate. Mai târziu, când începe şcoala.

E prea mult până atunci.

O să fie mai bine. Nu te distrezi? Ce-ai făcut astăzi? Nimic.

N-ați făcut chiar nimic?

Am văzut nişte pui de şoarece.

Unde?

Acasă la Louis.

Louis Waters. Ai fost acolo?

În magazia lui. Erau pui. Au ochii închişi.
Să nu pui mâna pe ei.
N-am pus.
Te-ai dus acolo cu bunica?
Da. După aceea am mâncat de prânz.
Asta sună bine.
Dar vreau să stau cu tine.
Ştiu. N-o să dureze mult.
Mama n-a răspuns la telefon.
Ai sunat-o?
Da.
Când?
Acum.
E târziu. Probabil dormea.
Dar tu ai răspuns.
Dar şi eu dormeam. M-am trezit când am auzit telefonul. Poate că mama ieşise cu cineva.
Poate. Acum închide telefonul şi culcă-te. Vorbim în curând.
Mâine.
Da, mâine. Noapte bună.
A închis şi a pus telefonul la loc pe noptieră, unde-l pusese Addie. Dar mai târziu s-a trezit speriat şi a început să plângă şi s-a dus la ea în cameră.

18

A dormit din nou o parte din noapte cu Addie. Dimineața au luat micul dejun şi apoi s-a dus singur acasă la Louis şi a bătut la uşa din față.
Ia te uită, a spus Louis. Unde e bunica?
Mi-a spus că am voie să trec pe la tine. A spus să ne ducem acasă la prânz.
Bun. Ce vrei să faci?
Pot să văd şoarecii?

Stai să strâng vasele şi să-mi iau pălăria. Şi ție îți trebuie pălărie. E prea mult soare aici ca să stai fără nimic pe cap. N-ai şapcă?
Am lăsat-o acasă.
Atunci stai să-ți găsim una.
Au mers în magazia din curtea din spate şi Louis a ridicat capacul de pe cutie şi mama a fugit pe o latură şi puii roz se târau unul peste altul şi chițăiau. Băiatul s-a aplecat şi s-a uitat la ei de aproape. Pot să pun mâna pe unul?
Nu încă, sunt prea mici. Cam într-o săptămână.
S-au uitat la şoareci o vreme. Unul dintre ei s-a târât până la marginea cutiei şi şi-a ridicat fața oarbă.
Ce face?
Nu ştiu. Poate miroase. Nu vede încă nimic. Mai bine pun capacul la loc.
Pot să-i văd mâine?
Da, dar nu vreau să vii aici fără mine.
Au lucrat din nou în grădină, au smuls buruienile şi au udat sfecla şi straturile de roşii. La amiază s-au dus la Addie şi au mâncat de prânz. Când băiatul s-a dus sus să se joace pe telefon Addie a spus: Cred că poți să vii în seara asta.
Nu e prea devreme?
Nu, te place.
Nu zice mare lucru.
Dar se vede cum te studiază. Îl interesează părerea ta. Cred totuşi că-i este destul de greu acum.
Aşa e. Dar mă ajuți. Îți sunt recunoscătoare, îmi place.
Deci vii în seara asta?
Să-ncercăm.

Aşadar, la căderea întunericului Louis s-a dus şi ea l-a întâmpinat la uşă. £ sus, a spus ea. L-am spus că vii.
Şi cum a reacționat?
M-a întrebat când. Şi m-a întrebat de ce vii.
Louis a râs. Mi-ar fi plăcut s-o aud pe asta. Ce i-ai spus?
I-am spus că eşti un prieten bun şi că uneori ne întâlnim seara şi stăm culcați şi vorbim.

Păi asta-i adevărat, a spus Louis.

În bucătărie, Louis şi-a băut sticla de bere, Addie paharul de vin, apoi au urcat amândoi în camera băiatului. Se juca pe telefon şi Addie i l-a pus pe noptieră şi i-a citit în timp ce Louis stătea pe scaun. Mai târziu au plecat, lăsând lumina aprinsă şi uşa deschisă şi s-au mutat în camera ei. Louis s-a schimbat în baie şi s-a băgat în pat. Au stat de vorbă o vreme şi s-au ținut de mână şi au adormit. Noaptea au fost treziți de țipetele băiatului şi au dat fuga în camera lui. Era transpirat şi plângea, cu privirea speriată.

Ce s-a întâmplat, iubitule? Ai visat urât?

Plângea în continuare şi Louis l-a luat în brațe şi l-a dus în camera de alături şi i-a făcut loc în mijlocul patului.

E totul bine, fiule, a spus Louis. Suntem amândoi aici. Poți să dormi cu noi o vreme. O să stăm unul într-o parte, unul în cealaltă. S-a uitat la Addie. O să fim un mic grup, cu tine la mijloc.

S-a băgat în pat. Addie a ieşit din cameră.

Unde se duce bunica?

Se-ntoarce. Merge doar până la baie.

Addie s-a întors şi s-a culcat în partea cealaltă. Acum vreau să sting lumina, a spus. Dar suntem cu toții aici.

Louis i-a prins mâna băiatului şi i-a ținut-o într-a lui şi au stat toți trei pe întuneric.

Bunul şi bătrânul întuneric, a spus Louis. Totul bine şi frumos, niciun motiv să ne facem griji, niciun motiv să ne fie frică. A început să cânte foarte uşor. Avea o voce bună, de tenor. A cântat „Someone's în the Kitchen with Dinah" şi „Build Me a Castle Forty Feet High". Băiatul s-a liniştit şi a adormit.

Addie a spus: Nu te-am mai auzit cântând.

Îi cântam lui Holly.

Mie nu mi-ai cântat niciodată.

N-am vrut să te sperii. Sau să te fac să mă alungi.

Asta a fost chiar nostimă, a spus ea. Uneori eşti un om foarte drăguț.

Presupun că va trebui să stăm aşa, despărțiți toată noaptea.

O să-ți trimit gânduri bune.

Vezi să nu fie deocheate. S-ar putea să nu mă pot odihni.
Nu se ştie niciodată.

19

Era o seară de vară când Louis i-a dus pe Addie şi pe Jamie şi pe Ruth cu maşina la Shattuck's Drive-In pe autostradă, să mănânce hamburgeri. Bătrâna doamnă din vecini stătea în faţă cu Louis, iar Addie şi băiatul în spate. Fata le-a luat comanda şi s-a întors cu băuturile şi şerveţelele şi hamburgerii şi au mâncat în maşină. Autostrada era în spatele lor şi nu prea aveai ce vedea, doar curtea din spate a unei căsuţe gri de peste drum. Când au terminat, Louis a spus, Hai să luăm nişte sucuri cu noi.

Unde ne duci? a spus Ruth.

Mă gândeam să vedem nişte softball.

O, n-am mai făcut asta de treizeci de ani, a spus ea.

Păi atunci e timpul, a zis Louis. A comandat patru sucuri şi apoi a mers până la terenul din spatele liceului şi s-a oprit sub nocturna înaltă, a parcat cu maşina îndreptată spre baza-casă lângă gardul dinspre exterior.

Jamie şi cu mine o să ne ducem să ne uităm un pic din tribune.

Atunci o să mă mut în faţă, lângă Ruth. Putem să ne uităm împrejur şi să vedem şi meciul.

Louis şi băiatul şi-au luat sucurile şi s-au dus prin faţa celorlalte maşini şi de-a lungul gardului de plasă până în tribunele de lemn din spatele bazei-casă. Oamenii îl salutau pe Louis şi întrebau de băiat. E nepotul lui Addie Moore, le spunea. Ne cunoaştem mai bine. S-au aşezat în spatele unor liceeni. Fetele jucau cu o echipă din oraşul vecin şi erau îmbrăcate în tricouri roşii şi pantaloni scurţi albi. Arătau bine în lumina strălucitoare, pe verdele ierbii. Erau bronzate pe mâini şi pe picioare.

Echipa locală conducea cu patru puncte. Băiatul nu părea să ştie nimic despre joc, aşa că Louis i-a explicat cât a crezut că poate să înţeleagă.

Joci vreodată softball? a spus Louis.

Nu.
Ai mănuşă?
Nu ştiu.
Ştii ce e o mănuşă de softball?
Nu.
Uită-te la ce au fetele în mâini. Acelea sunt mănuşi de softball.
Au urmărit jocul o vreme. Localnicele au mai reuşit trei alergări, oamenii din tribune strigau şi chiuiau, Louis a strigat la una dintre jucătoare şi ea s-a uitat spre tribune şi l-a văzut şi i-a făcut cu mâna.
Cine e?
O fată căreia i-am fost profesor. Dee Roberts, o fată deşteaptă.

În maşină, Addie şi Ruth coborâseră geamurile. Trebuie să te duci la magazin? a spus Addie.
Nu. Nu-mi trebuie nimic.
Să-mi spui.
Aşa fac mereu.
Mi-e teamă că nu.
Nu mai mănânc prea mult. Dar nu mi-e foame, aşa că nu contează.
S-au uitat la meci şi Addie a claxonat de fiecare dată când echipa locală a marcat un punct.
Ştiu că Louis vine în continuare pe la tine, a spus Ruth. Îl văd dimineața cum pleacă acasă.
Am hotărât că e în regulă, chiar ți cu Jamie acolo.
Da. Copiii acceptă ți se adaptează la orice, dacă e făcut cum trebuie.
Nu cred că-i facem vreun rău. Nu facem nimic, dacă la asta te referi.
Nu. Nu la asta mă refeream.
Oricum, nu facem. N-am făcut.
Ai face bine să te pui pe treabă. Nu vrei să ajungi la vârsta mea.

Louis şi Jamie au coborât şi au aruncat paharele în coşul de gunoi şi s-au întors la maşină. Addie s-a mutat pe bancheta din spate şi au mers înapoi la Cedar Street. Louis a dus-o pe Ruth

până la uşă şi apoi a plecat acasă, şi mai târziu s-a dus la Addie. Jamie dormea deja în mijlocul patului ei.

Mulțumesc pentru această seară, a spus Addie.

Ştiai că nu a jucat niciodată softball?

Nu. Dar nici tatăl lui nu a fost vreodată cine ştie ce sportiv.

Cred că orice băiat merită să bată mingea.

Sunt obosită, a spus ea. Mă bag în pat. Poți să-mi povesteşti mai departe acolo, pe întuneric. Sunt epuizată. Atâta agitație pentru o singură seară.

20

A doua zi, Louis l-a luat pe Jamie la vechiul magazin de scule din Hoit de pe strada principală şi a cumpărat o mănuşă de piele pentru băiat şi una pentru el şi încă una pentru Addie şi trei mingi tari de cauciuc şi o bâtă mică. La casă l-a întrebat pe Jamie ce şapcă din raft vrea şi băiatul a ales una cu vişiniu şi negru şi bărbatul scund şi cocârjat de la casă i-a potrivit şapca şi băiatul şi-a pus-o şi a ridicat către ei o privire serioasă.

Mie-mi place, a spus Louis.

Şapca asta o să te ajute să nu te arzi de la soare, a spus bărbatul scund. Îl chema Rudy. Louis îl ştia de ani de zile. Era o minune că mai lucra, o minune că mai trăia. Celălalt director, un bărbat înalt pe nume Bob, murise cu ani în urmă. Şi proprietăreasa magazinului se întorsese în Denver după ce-i murise mama.

S-au întors acasă la Louis, şi Louis i-a arătat cum să învârtă corect mănuşa ca să prindă mingea şi şi-au aruncat mingi la umbra dintre casa lui Addie şi cea a lui Ruth. La început băiatul nu se descurca deloc, dar a progresat un pic după o vreme şi apoi a vrut să încerce să lovească mingea cu bâta. Până la urmă a nimerit una şi Louis l-a lăudat exagerat şi au mai jucat un pic, şi apoi au exersat iar prinderi, şi băiatul era din ce în ce mai bun.

Addie a ieşit din casă şi s-a uitat la ei. Puteți să vă opriți acum?

Prânzul e gata. Ce ai acolo? O mănuşă de baseball?
Şi am şi şapcă nouă.
Vad. I-ai mulțumit lui Louis?
Nu.
Păi ar cam trebui, nu crezi?
Mulțumesc, Louis.
Cu plăcere.
Avem şi pentru tine o mănuşă, a spus Jamie.
O, eu nu ştiu s-o folosesc.
Trebuie să înveți, bunico. Eu am învățat.

În seara aceea în pat, după ce Jamie a adormit între ei, Louis a spus, Băiatul ăsta are nevoie de un câine.
De ce spui asta?
Are nevoie de cineva sau de ceva cu care să se joace în afară de telefon şi de un moş şi o babă care abia se țin pe picioare.
Mulțumesc mult, a spus Addie.
Dar fără glumă, chiar i-ar trebui un câine. Ce-ai zice să ne ducem mâine pe la Philips şi să ne uităm la adăpostul prietenos?
Nu vreau cățel. N-am energie pentru un cățel.
Nu, un câine adult. Unul care să fie deja obişnuit să stea pe lângă casă. Un câine drăguț mai bătrân.
Nu ştiu. Nu ştiu dacă-mi trebuie toată bătaia de cap.
Îl țin eu la mine. Jamie poate să vină la mine să se joace cu el.
Vrei câine permanent? Mă uimeşti.
Nu mă deranjează. A trecut prea mult timp de când n-am mai avut câine.
Cred că e alegerea ta. Mie nu mi-ar fi trecut prin gând.

După micul dejun au mers cu maşina la nord de Hoit, pe drumul național îngust de asfalt, prin dreptul lanurilor de porumb irigate şi pe lângă grâul cultivat pe teren uscat şi au luat-o înspre vest până la Red Willow şi au mers mai departe şi au trecut de şcoala de țară până în următorul district, şi apoi din nou spre nord până în valea râului Platte şi în oraşul Philips. Adăpostul prietenos era la marginea oraşului. I-au spus femeii de la recepție că vor un câine adult.

Păi din ăştia sunt cei mai mulți, a spus ea. Vă gândeați la ceva anume?

Nu. Un câine care să nu fie prea agitat sau prea nebun şi care să nu chelălăie sau să latre toată ziua.

Vreți un câine cu care să se joace băiatul. Să vedem ce avem.

S-a ridicat cu greutate şi i-a condus prin birou. Cum a deschis uşa, câinii din cuşti şi țarcuri au început să facă tărăboiul de pe lume, aşa că abia mai auzeai ce spuneau ceilalți. Au intrat şi ea a închis uşa în urma lor. Erau cuşti de-a lungul ambelor părți ale fâşiei din mijloc, cu unul sau doi câini în fiecare cuşcă, camera mirosea urât, în cuşti era ciment pe jos şi vase cu apă şi bucăți de covoare sau carpete pe care să se întindă câinii.

Vă las să vă uitați singuri la câini. Dacă vreți să vedeți vreunul anume, să-mi spuneți.

Putem să-l scoatem?

Da, dar o să vă trebuiască lesă. Uitați-o pe asta atârnată de uşă.

A plecat şi ei au trecut prin dreptul tuturor țarcurilor şi s-au uitat în fiecare. Erau câini de toate felurile şi toate culorile. Băiatului îi era frică de lătratul puternic şi se ținea aproape de Louis. S-au întors şi s-au uitat din nou la toți câinii.

Ți-a plăcut vreunul?

Nu ştiu.

Ce zici de asta? a spus Addie. Era o corcitură alb cu negru de border collie cu ceva pe laba dreaptă din față, un fel de bandaj sau un tub de plastic. Pare drăguță, a spus Addie.

Ce are pe picior? a spus Jamie.

Nu ştiu. Putem să întrebăm. Pare o protecție.

Louis şi-a băgat degetele prin plasa cuştii şi cățeaua i le-a mirosit şi le-a lins. Hai s-o scoatem. A deschis cuşca şi a intrat şi i-a prins lesa de zgardă şi a împiedicat celălalt câine să iasă. Mergea uşor, fără probleme, şi s-au întors în birou.

Ați găsit, a spus femeia.

Poate, a spus Louis. Vrem să ieşim cu ea, să vedem cum e fără ceilalți câini.

Trebuie doar să nu ieşiți din parcare.

Au ieşit şi au traversat spre maşinile parcate şi spre iarba şi

pământul dintr-o parte. Câinele s-a pus imediat pe vine. Bravo, a spus Louis. A aşteptat până am ieşit şi am mers pe pământ. Vrei s-o ții, Jamie?

Hai să pui întâi mâna pe ea, a spus Addie.

S-au aplecat toți trei spre ea şi cățeaua s-a aşezat. Băiatul a mângâiat-o pe cap şi ea a ridicat privirea spre el.

Vrei să încerci acum? Sunt aici, lângă tine.

Crezi că e în regulă? Ce-i cu piciorul?

O întrebăm pe femeia dinăuntru. Şchiopătează un pic când merge, dar nu pare să aibă dureri prea mari.

Jamie a luat lesa şi câinele s-a ridicat şi l-a urmat la pas şi Louis şi băiatul au făcut o tură în jurul maşinilor pe porțiunea pietruită. Louis a spus: Vrei să încerci singur? Băiatul şi câinele au mai făcut un mic cerc. Se vedea că-i place. S-au întors înăuntru. Cățeaua şchiopăta, lăsându-şi greutatea mal mult pe lăbuța dreaptă. Femeia le-a spus că lăbuță câinelui degerase iarna când fusese lăsat afară legat în curtea interioară de beton. Veterinarul fusese nevoit să-i amputeze degetele de la lăbuță. Avea un tub alb de plastic care se fixa cu Velero. Dacă stătea în casă puteau să i-l scoată în timpul zilei şi să-l pună doar când ieşeau. Femeia le-a arătat cum să scoată tubul şi cum să-l pună.

Câți ani are? a spus Louis.

În jur de cinci, aş zice.

Cred că încercăm cu ea, a spus Louis. Dacă nu merge o putem aduce înapoi.

Păi, vrem ca oamenii să se străduiască puțin, să nu renunțe prea repede.

Aşa o să facem. Dar vreau să ştiu dacă ne putem întoarce dacă e cazul.

Da, puteți.

Louis a plătit taxa şi i-a luat actele, carnetul cu vaccinurile, şi au pornit spre maşină. Jamie s-a urcat în spate şi Louis a pus câinele pe scaunul de lângă el şi au plecat din oraş spre casă pe drumul național. După o vreme, cățeaua a pus capul pe piciorul băiatului şi a închis ochii, şi băiatul a mângâiat-o. Addie i-a făcut semn din cap lui Louis să se uite în spate, şi el a mutat oglinda. Dormeau amândoi. În Hoit, Louis a lăsat-o acasă pe Addie şi l-a

ajutat pe Jamie să facă un pat pentru câine în bucătărie. Vrei să-i arăți casa? a spus.

N-am fost nici eu în celelalte camere, i-a spus Jamie.

Aşa e. I-a condus pe amândoi prin casă şi la scări câinele a sărit înaintea lor, în trei picioare, cu o labă în sus, şi apoi au coborât înapoi în bucătărie. Hai să vedem dacă bunica ta ne-a pregătit ceva de prânz.

Şi câinele?

Eu zic să-l luăm cu noi. Abia a venit. Nu-l lăsăm încă singur.

Băiatul a luat lesa şi au traversat strada şi s-au întors pe alee spre casa lui Addie şi au bătut la uşă şi au intrat.

În bucătărie, Addie a spus, I-ați ales un nume? îi trebuie un nume. Cum îi spunea femeia de la adăpost?

Tippy, a zis Louis. Dar nu-mi prea place.

Ce ziceți de Bonny? a spus băiatul.

De unde l-ai scos?

O fată de la mine din clasă.

De care-ți place?

Oarecum.

Bine. Bonny să fie.

I se potriveşte, a spus Addie.

Jamie şi Louis au lăsat cățeaua pe covoraşul ei din bucătăria lui Louis şi s-au dus să ia cina la Addie. După cină s-au dus toți să vadă ce face, iar cățeaua scâncea şi plângea. Au auzit-o de departe.

Adu-o la mine deocamdată, a spus Addie. Nu cred că Ruth şi ceilalți vecini au nevoie de aşa ceva.

Şi apoi?

Apoi mai vedem.

Au luat câinele şi l-au dus înapoi la Addie. Addie i-a dat un covor vechi să stea pe el şi ea s-a aşezat şi i-a privit cum se uitau unii la alții. Băiatul s-a dus sus să se joace cu telefonul şi a luat câinele cu el. Când au urcat, Louis şi Addie i-au spus că locul cățelei este în bucătărie. Dar când au dus-o jos a început să plângă din nou, până când Addie a zis: Ei, hai, ştiu ce vrei.

Louis a spus: Păi nu vrem să auzim asta toată noaptea, nu?

Am spus hai.

A adus-o în dormitorul din față. Jamie s-a uitat peste marginea patului şi a întins mâna şi a mângâiat-o.

Am altă idee, a zis Louis. Ce-ar fi să te duci cu Bonny la tine în dormitor? Poți s-o tii cu tine.

Nu ştiu.

O să fie lângă tine în camera ta. N-o să fii singur.

Cum s-a băgat băiatul în pat, câinele a sărit imediat şi el.

Am voie?

Încercăm. Doar dacă nu spune bunica nu.

Dar lasă totuşi lumina aprinsă.

Da. ’

Şi uşa deschisă?

Hai, încearcă să dormi. Bonny e aici cu tine.

Apoi Louis s-a întors în pat lângă Addie şi s-a strecurat sub pătură.

Zi-mi, a spus ea.

Ce.

Ai ticluit-o pe asta?

Aş vrea eu să fiu aşa deştept, a spus Louis. Cel puțin acum putem să ne întindem fără să ne încurcăm în picioare de băiat.

Addie a stins lumina. Unde ți-e mâna?

Lângă tine, acolo unde e tot timpul.

L-a luat de mână. Acum putem vorbi din nou, a spus.

Despre ce vrei să vorbim?

Vreau să ştiu ce părere ai?

Despre ce?

Despre faptul că eşti aici. Cum ți se pare de acum. Să rămâi aici peste noapte.

M-am obişnuit, a spus el. Acum mi se pare normal.

Doar normal?

Încerc să mă simt bine cu tine.

Ştiu. Spune-mi adevărul.

Adevărul este că-mi place. Îmi place mult. Mi-ar lipsi dacă n-ar mai fi. Dar ție?

Îmi place la nebunie, a spus ea. E mai bine decât sperasem. E oarecum misterios. Îmi place prietenia noastră. Îmi place timpul

petrecut împreună. Când suntem aici în întunericul nopții. Când vorbim. Când te aud respirând lângă mine dacă mă trezesc.
Şi mie îmi plac toate astea.
Atunci vorbeşte cu mine, a spus ea.
Ceva anume?
Mai multe despre tine.
Nu te-ai săturat?
Nu încă. Îți spun când mă satur.
Stai să mă gândesc un pic. Ştii că e şi câinele în pat cu el.
Mă aşteptam.
O să-ți murdărească patul.
Se spală. Acum vorbeşte cu mine. Spune-mi ceva ce n-am mai auzit.

21

Voiam să fiu poet. Cred că doar Diane ştia de asta. Studiam literatura la colegiu şi în acelaşi timp învățam pentru certificatul pedagogic. Dar eram nebun după poezie. Toți poeții la modă pe vremea aceea. T. S. Eliot. Dylan Thomas. E.e. Cummings. Robert Frost. Walt Whitman. Emily Dickinson. Câteva poezii de Housman şi Mathew Arnold şi John Donne. Sonetele lui Shakespeare. Browning. Tennyson. Pe unele le învățam pe de rost.
Le mai ştii?
A spus versurile cu care începe „Cântecul de dragoste al lui J. Alfred Prufrock“. Câteva versuri din „Fern Hill“ şi nişte versuri din „Şi moartea nu va avea stăpânire’*.
Ce s-a întâmplat?
Adică de ce nu m-am ținut?
Pare să te intereseze în continuare.
Aşa e. Dar nu ca pe vremuri. Am început să predau şi a apărut Holly şi eram ocupat. Vara munceam, văruiam case. Aveam nevoie de bani. Sau cel puțin aşa credeam eu.
Îmi amintesc că văruiai case. Cu alți câțiva profesori.

Diane nu voia să muncească şi am fost de acord că era important să fie cineva acasă cu Holly. Aşa că scriam un pic seara şi încă puţin, poate, la sfârşit de săptămână. Câteva poezii mi-au fost acceptate de reviste, dar cele mai multe pe care le-am trimis au fost respinse, mi-au fost returnate fără explicaţii. Dacă primeam ceva de la un editor, un cuvânt sau o frază, socoteam că e o încurajare şi speram luni întregi. Nu e de mirare, dacă mă gândesc acum. Erau nişte mărunţişuri îngrozitoare. Imitaţii. Inutil de complicate. Îmi amintesc că o poezie avea un vers în care foloseam expresia albastru de iris, ceea ce e în regulă, dar am împărţit cuvântul şi am scris i de râs albastru.

Ce înseamnă?

Cine ştie? Sau cui îi pasă? I-am arătat chiar poezia asta, una dintre primele, unuia dintre profesorii mei de la colegiu şi s-a uitat la ea, şi apoi s-a uitat la mine o vreme şi a spus: Interesant. Ţine-te de treabă. Era jalnic, de fapt.

Dar poate ai fi progresat dacă te-ai fi ţinut.

Poate. Dar n-a mers. Pur şi simplu nu era de mine. Şi lui Diane nu-i plăcea.

De ce?

Nu ştiu. Poate se simţea ameninţată. Cred că era pur şi simplu geloasă pe sentimentele mele şi pe timpul pe care-l petreceam singur, doar cu mine.

Nu te-a susţinut în dorinţa ta.

Ea nu-şi dorea nimic. Decât să aibă grijă de Holly. Şi, mai târziu, sentimentele şi gândurile i-au fost confirmate de grupul de femei cu care se întâlnea, cum ţi-am spus.

Mi-ar plăcea să te reapuci.

Cred că mi-a trecut vremea. Acum te am pe tine. Vezi tu, sunt destul de pasionat de noi doi. Dar tu? Nu mi-ai spus niciodată ce voiai să faci.

Voiam să fiu profesoară. M-am înscris la un curs la colegiul din Lincoln dar am rămas însărcinată cu Connie şi m-am lăsat de şcoală. Mai târziu am urmat un curs scurt de contabilitate ca să-l ajut pe Cari şi, după cum am spus, am fost recepţionera lui cu jumătate de normă şi i-am ţinut contabilitatea. Când a început Gene şcoala mi-am luat o slujbă de funcţionar la primăria din

Hoit, după cum ştii, şi am stat multă vreme acolo. Prea multă.

De ce nu ai revenit la cursurile de pedagogie?

Cred că nu am fost niciodată foarte dedicată sau implicată. Pur şi simplu asta făceau femeile. Predau sau erau asistente medicale. Nu toată lumea află ce-şi doreşte cu adevărat, ca tine.

Dar nici eu n-am făcut ce-mi doream. Doar m-am jucat.

Dar îți plăcea să predai literatură la liceu.

Da, îmi plăcea. Dar nu era acelaşi lucru. Predam poezie doar câteva săptămâni pe an şi nu scriam. Pe copii nu-i interesa deloc. Doar pe unii dintre ei. Dar pe cei mai mulți nu. Probabil se gândesc la acei ani şi la acele ore când îşi spuneau, Iar începe moş Waters. Spune tot felul de rahaturi despre un tip de acum o sută de ani care a scris câteva rânduri despre un sportiv tânăr mort, cărat prin oraş pe scaun, cu care nu aveau nicio legătură, sau nu-şi închipuiau cum ar fi să fost fie ei în locul lui. I-am pus să învețe pe de rost o poezie. Băieții au ales cele mai scurte poezii posibile. Când se ridicau să recite erau paralizați, stresați ca naiba. Aproape că mi-a părut rău de ei.

Vezi un puşti care şi-a petrecut primii cincisprezece ani învățând să conducă tractorul şi să semene grâu şi să ungă o combină şi acum se trezeşte unul să-l pună să spună cu voce tare o poezie în fața altor băieți şi fete care au cultivat grâu şi au condus tractorul şi au hrănit porcii şi acum ca să treacă şi să scape de ora de engleză trebuie să recite „Cei mai minunați pomi, cireşii acum“ şi să spună cu voce tare cuvinte ca cei mai minunați.

Ea a râs. Dar le-a prins bine.

Aşa credeam. Mă îndoiesc că ei erau de aceeaşi părere. Mă îndoiesc că sunt acum de aceeaşi părere, dacă privesc în urmă, poate doar pentru că e un fel de mândrie locală să fi fost la orele lui moş Waters şi să fi trecut la el, un fel de rit de trecere.

Eşti prea dur cu tine.

Aveam o fată de la țară foarte deşteaptă care a învățat perfect poezia Prufrock, cuvânt cu cuvânt. N-am pus-o eu. A fost de capul ei, voința şi hotărârea ei. Eu i-am pus doar să învețe ceva scurt pe de rost. Mi-au dat lacrimile când a recitat acele versuri aşa de bine. Părea să înțeleagă destul de bine şi sensul poeziei.

În fața dormitorului întunecat s-a stârnit deodată vântul ți a bătut cu putere prin fereastra deschisă, mişcând perdelele dintr-o parte într-alta. Apoi a început să plouă.

Să închid fereastra.

Nu de tot. Nu miroase minunat? Cel mai minunat acum. Exact.

S-a ridicat şi a tras fereastra, lăsând-o întredeschisă, şi s-a întors în pat.

Stăteau întinşi unul lângă altul şi ascultau ploaia.

Deci niciunuia dintre noi nu i-au ieşit lucrurile prea bine în viață, n-a ieşit cum ne aşteptam, a spus el.

Doar că acum mă simt bine.

Mai bine decât consider că merit, a spus el.

O, meriți să fii fericit. Nu crezi?

Cred că ața s-a întâmplat în aceste ultime două luni. Dintr-un motiv sau altul.

Eşti sceptic, nu ştii cât o să dureze.

Totul se schimbă. S-a ridicat din nou din pat.

Acum unde te duci?

Să văd ce fac. Poate i-au speriat vântul şi ploaia.

Poate că o să-i sperii tu când intri.

O să intru uşor.

Apoi vino înapoi.

Băiatul dormea. Cățeaua ți-a ridicat capul de pe pernă, s-a uitat la Louis ți s-a culcat la loc.

În dormitorul lui Addie, Louis a scos mâna pe fereastră şi a prins ploaia care picura din streşini şi s-a întors în pat şi şi-a atins mâna udă de obrazul moale al lui Addie.

22

Data următoare când s-au uitat în magazia din spatele casei lui Louis şoarecii crescuseră şi aveau de-acum blană neagră şi ochii deschişi. Au început să mişune când Louis a ridicat capacul. Mama nu era cu ei. Au privit cum şoriceii cu ochi negri-lucioşi se

târau unul peste altul, adulmecau şi se ascundeau. Se pregătesc să părăsească cuibul, a spus Louis.

Ce vor face?

Vor face ce le arată mama lor. Vor ieşi şi vor căuta mâncare şi vor face la rândul lor cuiburi şi vor cunoaşte alți şoareci şi vor face pui.

N-o să-i mai vedem?

Probabil că nu. S-ar putea să-i vedem în grădină sau pe lângă garaj şi prin preajma zidurilor de la baza magaziei. Va trebui să hm atenți.

De ce a fugit mama lor? I-a lăsat singuri.

Îi e frică de noi. Îi e mai frică de noi decât să-şi părăsească puii.

Dar nu le facem niciun rău, nu-i aşa?

Nu. Nu vreau şoareci în casă, dar aici nu mă deranjează. Doar să nu se bage pe sub capota maşinii şi să roadă firele. Cum pot face asta?

Şoarecii se pot băga aproape oriunde.

23

Addie a spus, Nu trebuie să faci asta.

Ba da, trebuie, a spus Ruth. Vreau să-ți întorc serviciul. Că m-ai scos.

Ce să aduc, atunci?

Vino tu. Şi Louis şi Jamie.

După-amiaza s-au dus la uşa din spatele vechii case a lui Ruth şi ea a ieşit pe verandă în papuci şi rochie de casă şi şorț, cu fața şi obrajii subțiri roşii de la gătit. I-a poftit în casă. Bonny scâncea la baza scărilor. O, chemați-o şi pe ea. Nu-i nicio problemă. Câinele s-a cățărat până în casă. Au intrat apoi şi ei şi s-au dus în bucătărie, unde masa era deja pusă. Era foarte cald din cauza cuptorului. Voiam să mâncăm aici. Dar e prea zăpuşeală acum.

Louis stătea în uşă. Vrei să ne mutăm în sufragerie?

E prea multă bătaie de cap.

Mutăm pur şi simplu totul acolo. Şi aş deschide nişte ferestre.

Păi mă îndoiesc că se deschid. Poți să încerci.

A umblat la ferestrele bovindoului cu o şurubelniță şi a reuşit să deschidă două.

O, ai reuşit. Tot sunt şi bărbații buni la ceva. Măcar atât.

Chiar aşa, a spus Louis.

Au mâncat la cină macaroane şi brânză şi salată verde cu sos Thousand Islands şi fasole verde la cutie şi pâine cu unt şi ceai cu gheață dintr-o carafă veche şi grea şi la desert au avut înghețată în trei culori. Câinele a stat întins la picioarele lui Jamie.

După cină Ruth l-a dus pe Jamie în camera de zi şi i-a arătat fotografiile de pe pereți şi de pe birou în timp ce Addie şi Louis au strâns şi au spălat vasele.

Ia uită-te, a spus ea. Unde crezi că-i asta?

Nu ştiu.

E în Hoit. Aşa arăta Hoit în anii 1920. Acum nouăzeci de ani.

Băiatul s-a uitat la chipul ei bătrân şi ridat şi la fotografie.

O, nu mă născusem încă. Nu sunt chiar aşa bătrână. Mama mea mi-a povestit. Copaci pe strada principală. De la un capăt la altul. Un loc de modă veche, curat şi liniştit. Nu că era frumos? Era plăcut să te plimbi pe aici şi să faci cumpărături. Apoi au pus electricitate. Şi felinare şi becuri pe strada principală. Apoi, într-o noapte au tăiat toți copacii după ce lumea s-a culcat. A doua zi oamenii au văzut ce făcuse consiliul local. Au spus că pomii blocau lumina de la felinare. Oamenii s-au înfuriat aşa de tare, că au ajuns să scuipe. Mama încă era furioasă la ani de zile după aceea. Ea mi-a povestit despre acest fragment de istorie locală şi a păstrat fotografia asta veche. Bărbații, aşa spunea. Nu l-a iertat niciodată pe tatăl meu. Era în consiliul local.

Stai aşa, a spus Louis. Parcă spuneai că suntem şi noi buni la ceva.

Nu. Sunteți încă în perioada de probă. Dar băiatul ăsta poate fi altfel, a spus ea. Îmi pun speranțe în el. I-a luat chipul lui Jamie între palme. Eşti un băiat bun. Să nu uiți asta. Să nu laşi pe nimeni să te facă să crezi altceva. Ai înțeles?

Da.

Aşa. I-a dat drumul.

Mulțumesc pentru masă, a spus el.

Dragule, să-ți fie de bine.

Apoi au plecat spre casă. Addie, Louis şi Jamie şi câinele au ieşit în întunericul răcoros de vară. Ce seară frumoasă, a exclamat Addie.

Da, a răspuns Ruth. Da. Noapte bună.

24

Într-o dimineață pe răcoare au dus-o pe Bonny la țară ca să alerge. I-au pus tubul protector pe picior şi au ieşit din oraş spre vest pe un drum drept cu pietriş. Şanțurile erau pline de floarea-soarelui, iarbă bărboasă şi săpunăriță. Jamie a dat jos câinele de pe bancheta din spate şi i-a scos lesa. Cățeaua se uita la el şi aştepta.

Haide, a spus Louis. Acum poți să alergi. Dă-i drumul. A bătut din palme.

Cățeaua a sărit şi a început să alerge pe drum şi să intre şi să iasă din şanț, iar laba protejată scotea un sunet înfundat când alerga pe şosea. Băiatul fugea după ea. Addie şi Louis veneau în urma lor, încet, îi priveau. Cât au stat acolo nu a venit nicio maşină.

A fost o idee bună, a spus Addie, să luăm câinele.

Chiar pare mai fericit.

Asta, şi s-a obişnuit să stea aici cu noi. Cine ştie ce-o să se întâmple când pleacă acasă.

S-au întors alergând. Băiatul era roşu la față şi gâfâia.

Aleargă bine cu laba beteagă, a spus. Ați văzut-o?

Cățeaua s-a uitat la băiat şi au luat-o iar la fugă. Se făcea cald. Era mijlocul lui iulie. Cerul era senin şi grâul de pe câmpurile de lângă drum era deja secerat, miriştea îngrijită şi tăiată simetric, în câmpul de alături porumbul se întindea în rânduri drepte verde-închis. O zi senină călduroasă de vară.

25

La sfârşitul lui iulie, Ruth s-a dus la banca de pe strada principală cu altă doamnă în vârstă care încă mai avea voie să conducă şi a luat de la ghişeu banii pe care îi scotea din fondul ei de economii, i-a împăturit şi i-a pus în geantă şi a tras fermoarul şi s-a întors spre ieşire şi a căzut şi a murit. Pur şi simplu s-a prăbuşit, un ultim mănunchi fragil pe podeaua cu gresie a băncii, şi respirația i s-a oprit. S-a spus după aceea că probabil se oprise chiar înainte să ajungă jos. Cealaltă femeie şi-a pus mâna la gură şi a început să plângă. Au chemat ambulanța, dar era mult prea târziu ca să mai poată fi salvată. Nu s-au obosit s-o mai ducă până la spital. Legistul a venit să-i confirme moartea şi au dus-o la casa funerară din oraş, de pe Birch Street. Trupul i-a fost incinerat şi după două zile la biserica presbiteriană a avut loc o mică slujbă. Nu-i mai trăiau mulți prieteni, doamne bătrâne, câțiva bătrâni, care au şchiopătat şi şi-au târşâit picioarele până în biserică şi s-au aşezat în strane şi unii dintre ei s-au sprijinit şi au dat din cap cu bărbiile în piept şi au ațipit un pic şi s-au trezit când a început cântarea.

Addie şi Louis stăteau în față. Ea aranjase slujba şi îi spusese pastorului câteva cuvinte despre Ruth. El n-o cunoştea deloc. Ea nu mai mersese la nicio biserică din cauza sentimentelor pe care le avea față de ortodoxie şi a felului pueril în care bisericile vorbeau şi gândeau despre Dumnezeu.

După aceea, cei care participaseră la înmormântare s-au întors cu toții în casele lor tăcute şi Addie a luat urna emailată cu cenuşă la ea acasă. Se pare că bătrâna nu avea nicio rudă apropiată, doar o nepoată îndepărtată din South Dakota care a devenit moştenitoarea ei. Nepoata a venit la Hoit după o săptămână şi s-a întâlnit cu avocatul şi cu agentul imobiliar, iar casa în care trăise zeci de ani Ruth a fost vândută într-o lună unui pensionar şi soției lui din alt stat. Nepoata nu voia urna. O vreți dumneavoastră? a spus.

Addie a luat-o şi la două dimineața pe întuneric ea şi Louis i-au

răspândit cenuşa în curtea din spatele casei lui Ruth.

Acum nu mai era ca atunci când Ruth era prin preajmă şi puteau petrece toți seara la un drive-in şi apoi să se ducă la un meci de softball. Au hotărât că Jamie nu trebuia să afle de toate acestea. I-au spus că se dusese să trăiască în altă parte. Au hotărât că nu era chiar o minciună.

Era un om bun, nu-i aşa? a spus Louis. Am admirat-o.

Deja mi-e dor de ea, a spus Addie. Ce o să se întâmple cu noi – cu mine şi cu tine?

26

Addie a spus: După moartea lui Connie, Cari nu mai era el. Părea să fie bine văzut din afară, când era cu alții şi departe de casă şi de birou, dar chestia asta l-a schimbat. O iubea pe fiica noastră. Mai mult decât pe mine. Mai mult decât pe Gene. Nu i-a mai acordat mare atenție lui Gene după aceea, şi când o făcea era adesea critic, îl corecta. Am vorbit de multe ori cu el despre asta şi a spus că o să încerce să fie altfel. Dar lucrurile nu au mai fost niciodată la fel şi asta l-a afectat pe Gene. Ştiu asta. Am încercat să compensez, dar nici asta nu a funcționat.

Dar relația ta cu el? Presupun că s-a schimbat şi ea.

Nu am mai făcut dragoste un an după moartea lui Connie. Nu-l interesa. Apoi, când a început din nou să-l intereseze, n-a fost cine ştie ce. Era mai degrabă ceva pur fizic, fără prea multă iubire şi emoție. După vreun an s-a terminat de tot.

Când a fost asta?

Cu zece ani înainte să moară.

Ți-a lipsit?

Sigur că da. Apropierea mi-a lipsit mai mult. Nu mai eram deloc apropiați. Eram cordiali şi oarecum amabili şi politicoşi în sens formal, dar atât.

Nu ştiam toate astea. N-am observat.

Nu, dar cum ai fi putut să observi? În public eram prietenoşi,

chiar afectuoşi. Şi nu ne vedeam prea des, chiar dacă eram vecini. Dar, de fapt, nimeni nu ştia. N-am spus nimănui şi sunt sigură că nici Cari. Gene ştia, dar probabil că-şi spunea că aşa stau lucrurile, aşa e viața. Că aşa sunt oamenii căsătoriți.

Mi se pare groaznic.

O, a fost rău. Am încercat să vorbesc cu el, dar nu voia. Am încercat să mă bag dezbrăcată în pat. Să-mi dau cu parfum. Ba chiar am comandat nişte cămăşi de noapte foarte scurte dintr-un catalog. I s-a părut dezgustător. Era dur, aproape violent când făceam dragoste, în rarele ocazii. Sigur că nu era deloc dragoste. Mă făcea să mă simt şi mai rău. N-am mai încercat să repar lucrurile şi ne-am statornicit în lunga noastră viață politicoasă şi liniştită. II duceam pe Gene la Denver la concerte şi piese de teatru şi încercam să-i ofer mai mult decât casa asta şi secretele ei, să-l scot din Hoit şi să-i arăt o altă lume. Nici asta nu pot spune că a funcționat. Gene a rămas închis în el ca tatăl lui. S-a retras şi mai mult când era la liceu, apoi a plecat la colegiu şi l-am văzut mai rar. Aşa că am început să mă duc eu la Denver la concerte şi piese de teatru. Mă răsfățăm. Simțeam că merit. Stăteam la Brown Palace Hotel şi luam singură cine scumpe. Mi-am cumpărat câteva rochii pe care le purtam doar la Denver. Nu voiam să mă arăt în hainele astea la Hoit. Nu voiam să ştie lumea. Oricum mă gândeam că lumea tot ştie ceva. Soția ta s-ar putea să fi ştiut.

Dacă ştia, mie nu mi-a spus nimic.

Mereu mi-a plăcut asta la Diane. Mi s-a părut că poți avea încredere în ea că nu bârfeşte şi nu te vorbeşte de rău.

Dar tot ați dormit împreună în toți aceşti ani. N-ați vrut să dormiți în paturi separate.

Cred că pare ciudat. Dar, într-un fel, asta e tot ce ne rămăsese. Nu ne atingeam niciodată. Înveți să stai strict pe partea ta de pat şi să nu-l atingi pe celălalt noaptea nici măcar din greşeală. Ai grijă de celălalt când e bolnav şi peste zi fiecare face ce consideră că e treaba lui. Cari îmi aducea flori ca să se revanşeze şi lumea din oraş spunea, Ce frumos. Dar mereu a existat acest secret al tăcerii.

Apoi a murit, a spus Louis.

Da. Am avut grijă de el până la sfârşit. Am vrut s-o fac. Am simțit nevoia s-o fac. A tot fost bolnav până când a murit în acea dimineață la biserică. Deci, da, am avut grijă de el. Nu ştiu ce altceva aş fi putut să fac. Am trăit împreună tot acel timp, chiar dacă niciunuia dintre noi nu ne-a fost bine. Asta a fost povestea noastră.

27

La jumătatea săptămânii au încărcat camioneta lui Louis şi au luat-o spre vest, peste câmpii spre munte, privind cum munții deveneau tot mai înalți pe măsură ce se apropiau de Fort Range, cu colinele mai joase întunecate şi împădurite, iar în spate vârfurile albe de deasupra liniei pomilor, cu porțiuni înzăpezite chiar şi în iulie, şi au mers pe Autostrada națională 50 şi au trecut prin cele câteva oraşe. S-au oprit într-unul din oraşe să mănânce hamburgeri, şi apoi au continuat pe drum prin canionul râului Arkansas, cu apa repede şi frumoasă, stânci abrupte, roşii şi colțuroase de ambele părți, pe marginea drumului erau oi din Munții Stâncoşi, cu coarne mici şi ascuțite, au mers mai departe şi apoi au întors spre spațiul de campare North Fork de pe Drumul regional 240 şi au intrat în pădurea națională. Nu erau mulți oameni cu corturile pe spațiul de campare. Au coborât şi au început să descarce camioneta undeva lângă pârâu, îl auzeau cum curge şi susură. Apa limpede era rece ca gheața, cu păstrăvi ascunşi în adânciturile de sub stânci. De-a lungul râului şi în spate, pe coasta dealului, erau brazi înalți, şi pini şi plopi tremurători. Locurile de cort erau demarcate cu buşteni şi găseai mese de picnic şi vetre de foc în preajmă.

Aruncăm o privire după ce punem cortul, a spus Louis.

Băiatul l-a ajutat să pună cortul unde i-a spus Louis că locul este bun, neted şi moale şi nu prea aproape de vatra de foc. Louis i-a arătat cum să pună bețele de cort şi să întindă corzile şi să le fixeze în pământ şi cum să îndoaie partea care acoperea ferestrele

şi clapeta din dreptul ieşirii. Şi-au pus saltelele gonflabile şi sacii de dormit înăuntru, Jamie şi Bonny urmând să doarmă într-o parte, Addie şi Louis pe cealaltă. Addie a desfăcut fermoarul unuia dintre saci şi l-a întins pentru ea şi Louis şi pe celălalt pe care l-a pus peste primul, ca să aibă pentru ei un pat lat şi confortabil şi să desfacă alt sac pentru Jamie.

Apoi, odată cortul pus, s-au dus la pârâu şi au mers prin apele îngheţate.

E prea rece, bunico.

Vine direct dintr-un nămete, dragul meu.

Dar se întuneca deja şi era ora mesei. Louis şi băiatul au adus lemne din camionetă, pentru că nu era voie să tai crengi sau copaci în pădurea naţională. Jamie a strâns crenguţe şi vreascuri de pe jos şi au făcut un mic foc în cercul de pietre şi au pus un grătar peste el şi Addie şi băiatul au făcut cârnaţi şi fasole din conservă într-o tigaie de fier şi au scos câţiva morcovi cruzi şi cartofi prăjiţi. Când s-a încălzit mâncarea, s-au aşezat la masa de picnic şi au mâncat privind focul.

Vrei să mai aduci lemne? a spus Louis.

Jamie şi căţeaua au ieşit din lumina focului şi s-au dus la camionetă şi băiatul s-a întors cu un braţ de lemne.

Haide, pune o parte pe foc, a spus Louis.

A pus o bucată de lemn pe foc, cu ochii lăcrimând şi clipind de la fum. Apoi s-a aşezat la loc. Aerul era rece şi proaspăt, bătea un vânticel montan. Nu vorbeau, ci se uitau la foc şi la stelele de deasupra muntelui. Vedeau vârful golaş al muntelui Shavano strălucind în noapte spre nord.

Apoi Louis l-a dus pe Jamie la râu şi a tăiat crengi verzi de salcie şi le-a ascuţit la vârfuri şi s-a întors la focul de tabără. Bunica ta are o surpriză pentru tine.

Ce anume?

Addie a scos o pungă de bezele şi a înfipt câte una în vârfurile ascuţite ale betelor.

Ţine-o lângă foc. Las-o să se facă maronie şi moale.

A întins-o şi s-a aprins pe loc.

Suflă în ea.

Addie i-a arătat cum s-o coacă încet, învârtind băţul. Au

mâncat câte două sau trei fiecare. Gura şi mâinile lui Jamie erau lipicioase de la interiorul dulce şi maronii de la cenuşa de pe bezele.

Când au terminat de mâncat, au pus mâncarea în camionetă peste noapte, ca să nu atragă urşii. Apoi Louis l-a dus pe Jamie la toaleta din camping şi a intrat cu el cu o lanternă.

Fă-ți treaba şi ieşi, a spus Louis. Nu trebuie să ne lungim pe aici. Vrei să stau cu tine?

Pute aici.

Louis a luminat cu lanterna gaura căscată a containerului.

Haide. Nu plec.

Louis s-a întors cu spatele şi băiatul şi-a dat pantalonii jos şi s-a aşezat peste containerul deschis. Îi era frică. După ce a terminat şi Louis a mers la toaletă au ieşit în față unde-i aştepta câinele. Au tras din nou în piept aerul proaspăt. S-au dus să se spele pe mâini şi pe față la pompă şi s-au întors la cort.

Puțea acolo, bunico.

Ştiu.

L-a pregătit pe Jamie de culcare în sacul de dormit, cu Bonny pe perna de alături.

Tu unde o să fii?

Dormim aici, chiar lângă tine.

Toată noaptea?

Da.

S-a culcat şi Louis şi Addie au intrat în cort după o oră şi s-au dezbrăcat şi s-au întins şi s-au ținut de mână şi s-au uitat la stele prin plasa cortului. Mirosul de brad era puternic.

E plăcut, a spus Addie.

Dimineață au mâncat clătite, şi ouă şi şuncă şi apoi au curățat locul şi au pus mâncarea şi vasele de gătit în geanta frigorifică din spatele camionetei şi au mers mai departe în munți pe autostradă până la Monarch Pass şi s-au oprit şi au coborât la Diviziunea Continentală şi au privit peste versantul vestic, şi dacă ar fi avut ochii suficient de buni şi ar fi putut vedea peste curbatura pământului ar fi văzut Oceanul Pacific la o mie de mile peste munți. La prânz s-au întors la locul de campare şi au mâncat sendvişuri cu brânză, şi mere şi au băut apă rece din fântâna

veche, scoasă cu pompa manuală verde, şi apoi au făcut o plimbare până la cascadele de pe North Fork Creek şi au stat jos şi au privit cum se prăbuşea apa în bazinul verde de jos. Când au coborât spre bază, era mai rece lângă cascadă, iar aerul din jurul fețelor lor era încețoşat.

S-au întors în tabără şi Addie şi Louis şi-au întins şezlongurile la umbră lângă râu şi au citit. Băiatul şi câinele se plimbau printre copacii din împrejurimi.

Putem să mergem undeva? a spus Jamie.

Poți să urmezi pârâul, a spus Louis. În ce direcție crezi că curge?

Încolo.

De ce?

Nu ştiu.

Pentru că merge la vale. Apa vrea totdeauna să curgă spre un loc mai jos. Unde vrei să te duci?

Pe acolo.

E la vale. În josul râului. Ce trebuie să faci ca să ajungi înapoi aici, la tabără?

Să mă întorc.

Eşti băiat deştept. Urmezi râul în amonte şi te întorci la cort. Eu şi bunica te aşteptăm. Încearcă o dată. Mergi un pic şi apoi întoarce-te. Ia-o pe Bonny cu tine. Dar nu traversa pârâul. Stai pe partea asta.

Băiatul şi câinele s-au îndepărtat de tabără şi s-au întors şi apoi au mers mai departe şi au hălăduit printre stânci şi au cercetat mica strălucitoare şi s-au cocoțat pe bolovanii înalți şi au privit apa întinşi. Apoi s-au întors la pârâu.

Ce-ați văzut? a întrebat Louis.

N-am văzut urşi. Dar era un cerb acolo.

Ce a făcut Bonny?

A lătrat la el. Ne-am întors. Asta-i tot ce am făcut.

Seara au aprins iar un foc mic şi Addie a tăiat ceapă şi ardei şi le-a pus în unt în tigaia de fier şi a pus deasupra chiftele şi sos de roşii şi o lingură de zahăr şi sos Worcester şi un sfert de cană de ketchup şi sare şi piper, un sos pe care îl făcuse înainte să plece, şi le-a amestecat pe toate şi a pus capacul peste tigaie. Louis şi

Jamie au scos chiflele şi cartofii rămaşi din ziua precedentă şi au pregătit masa, au pus farfuriile şi cănile incasabile. Jamie a luat câinele şi ibricul gol şi s-a dus la pompă şi s-a întors cu apă proaspătă şi au mâncat toți trei la foc pe când se lăsa noaptea. Băiatul i-a dat lui Bonny din chifteaua lui şi s-a uitat la Louis să vadă ce părere are. Louis i-a făcut cu ochiul şi a privit spre copaci.

O să vedem urşi în seara asta? a spus Jamie.

Mă-ndoiesc, a spus Louis. Dar dacă o să vedem, va fi un urs negru. Dar nu ne fac rău dacă nu se sperie. Oricum, ne avertizează Bonny.

Mi-ar plăcea să văd unul din camionetă. Dinăuntru.

Aşa ar merge, da.

Te îngrijorează? a spus Addie.

Vreau doar să văd unul.

Au turnat apă peste foc şi lemnele au scos aburi şi au fumegat şi cărbunii roşii s-au stins, şi apoi Louis l-a dus pe Jamie printre copaci, luminând cu lanterna. S-a oprit.

Poți să faci pipi aici. Nu trebuie să mergem la toaletă când e aşa de întuneric.

N-am voie să fac afară.

De data asta se poate. Nu ne vede nimeni. A stins lanterna. Animalele fac pipi aici. O dată cred că putem şi noi.

Au făcut amândoi pipi pe jos şi apoi Louis a aprins lanterna şi l-a lăsat pe Jamie să o țină. Lumina pâlpâia şi se rotea de sus în jos pe copaci bătrâni şi tineri. S-au întors la cort.

A doua zi au plecat din munți şi s-au întors la câmpie. De-acum veneau alți oameni, la sfârşit de săptămână, cu rulote mari, care păreau nelalocul lor în pădure.

Când s-au întors la câmpie aerul era fierbinte şi uscat, şi terenul părea mai plat decât înainte şi mai pustiu şi fără copaci. Au ajuns acasă după căderea întunericului, obosiți, au făcut duş şi s-au culcat imediat după aceea în cele două camere separate.

La începutul lui august, Gene a venit din Grand Junction în vizită la Addie, şi Jamie l-a întâmpinat la uşă.

Nu văd căţeaua despre care mi-ai povestit, a spus.

E acasă la Louis, a spus Jamie.

Îi spui Louis?

Da. Aşa mi-a zis el.

Au intrat în casă şi Gene şi-a dus bagajele sus în dormitorul din spate, unde dormeau Jamie şi câinele, şi a pus genţile pe pat.

O să stau cu tine, în fosta mea cameră.

Şi Bonny?

Nu poate să doarmă aici cu noi.

Doarme totdeauna cu mine.

Mai vedem.

Au coborât înapoi, şi spre seară Louis a venit să-i salute şi a adus căţeaua cu el. Jamie s-a pus în genunchi în faţa ei şi a mângâiat-o şi a scos-o să se joace în curte.

Să nu ieşi în stradă, a spus Gene.

Nu ieşim niciodată, tată. Apoi s-au dus afară.

Gene s-a uitat la Louis. Am auzit că şi tu stai aici cu mama.

Uneori da.

Despre ce e vorba?

Despre prietenie. Pe de o parte.

Ce faci? a spus Addie. Ştiai.

Ce fac? Mama mea doarme cu un bărbat din vecini în timp ce fiul meu e în camera de alături şi n-ar trebui să întreb despre ce e vorba.

Exact. Nu e treaba ta.

E treaba mea dacă fiul meu e aici.

Nu e nimic de văzut, a spus Louis. Nu cred că-i face vreun rău. N-aş fi aici dacă aş crede aşa ceva.

Nu cred că eşti tu în măsură să judeci. Tu ai ce-ţi doreşti. De ce ţi-ar păsa de un băiat al altcuiva?

Dar chiar ţin la el.

Poţi să nu mai ţii. Nu vreau să fie afectat de asta. Ştiu care-i treaba cu tine. Am auzit când eram copil.

Care treabă?

Cum ţi-ai părăsit soţia şi fiica pentru altă femeie.

Asta a fost acum mai bine de patruzeci de ani.
Dar tot s-a întâmplat.
Şi îmi pare rău că s-a întâmplat. Dar acum nu pot să mă întorc şi să schimb lucrurile. Louis l-a privit o clipă. Cred că o să plec. N-are niciun rost.
Te sun mai târziu, i-a spus Addie.
S-a ridicat şi a plecat.
De ce te porți aşa? a spus Addie. Ce-i cu tine?
Nu vreau ca fiul meu să fie rănit.
Nu crezi că a fost deja rănit de tatăl şi mama lui vara asta?
Ba da. Şi acum e şi mai rău.
Nu ştii ce vorbeşti. E mult mai bine decât când l-ai lăsat aici. Şi, dacă vrei să ştii adevărul, Louis s-a purtat frumos cu el.
Fiindcă îți vrea şi banii, nu-i aşa?
Ce vorbeşti?
Dacă te-ai mărita cu el i-ar rămâne jumătate din tot ce ai, nu? N-aş putea să-l împiedic.
Nu ne căsătorim. Şi nu-l interesează banii mei. Dumnezeule, ce părere proastă ai despre mine.
Şi-a întors privirea. Nu ştiu ce-o să fac. Trebuie s-o iau de la capăt.
Ştii că o să te-ajut.
Cât timp?
Cât timp e nevoie. Cât timp pot.
Te-oi fi săturat şi tu. Sunt sigur.
Dar tot o fac. Eşti fiul meu. Jamie e nepotul meu.
În următoarele două seri, câinele a rămas cu Louis la el acasă şi băiatul a dormit sus în camera din spate cu tatăl lui, şi în a doua noapte a avut un coşmar şi s-a trezit plângând şi nu s-a liniştit până când n-a venit Addie şi l-a luat în brațe şi l-a luat cu ea în pat. Luni, Gene şi-a luat rămas-bun şi a plecat acasă.
După ce a plecat tatăl lui, băiatul s-a dus acasă la Louis şi i-a pus cățelei lesa şi tubul protector pe labă şi a ieşit cu ea şi a mers pe stradă şi apoi pe alee până în curtea din spate a lui Addie şi s-a jucat cu ea în timp ce femeia şi Louis se uitau la el.
Noaptea trecută a fost rău, a spus Addie. Ca la început, când abia venise. Coşmaruri. Iar a fost supărat. Acum Gene îmi spune

că Beverly se întoarce acasă în câteva săptămâni.

Apoi ce se va întâmpla?

Nu ştiu. Vor încerca din nou, presupun. Ea o să se mute înapoi. Şi Jamie va începe şcoala.

Ar putea lua câinele cu el când pleacă. Dacă sunt şi ei de acord.

Nu ştiu dacă vor fi.

Întreabă-i. Ar fi mai bine, în tot cazul.

S-au uitat la Jamie şi Bonny în curtea din spate.

Să vin în seara asta?

Ai face bine să vii, bătrân libidinos.

Nu a spus că sunt libidinos.

Dar ştiu eu, a spus ea.

29

Louis a spus: Acel ultim an a fost cumplit pentru ea. Îi era rău tot timpul. Au încercat cu chimioterapie şi cu radioterapie şi asta l-a încetinit un pic, dar a rămas acolo şi nu i-a ieşit niciodată complet din sistem. Situația s-a înrăutățit şi nu a mai vrut niciun tratament. Pur şi simplu se stingea.

Îmi amintesc, a spus Addie. Am vrut să vă ajut.

Ştiu. Tu şi toți ceilalți ne aduceați mâncare. V-am fost recunoscător. Şi flori.

Dar nu am văzut-o niciodată în dormitor.

Nu. Nu voia pe nimeni sus în afară de Holly şi de mine.

Nu voia să vadă nimeni cum arăta în ultimele luni. Şi nu voia să vorbească. Se temea de moarte. Nimic din ce spuneam n-o ajuta.

Tu nu te temi de moarte?

Nu ca înainte. Am început să cred într-un fel de viață de apoi. O întoarcere la şinele nostru adevărat, un eu spiritual. Suntem în aceste corpuri fizice până când redevenim spirite.

Nu ştiu dacă cred în asta, a spus Addie. Poate că ai dreptate. Sper.

O să vedem, nu? Dar nu încă.

Nu, nu încă, a spus Addie. Iubesc lumea asta fizică. Iubesc existenţa asta fizică cu tine. Şi iarba şi cerul deschis. Curtea din spate, pietrişul de pe alee. Iarba. Nopţile răcoroase. Să stau cu tine în pat noaptea şi să vorbim.

Şi eu iubesc toate astea. Dar Diane era epuizată. La sfârşit era prea obosită şi prea slăbită ca să mai dea atenţie temerilor. Voia să scape, îşi dorea uşurarea. Sfârşitul durerilor. A suferit groaznic în ultimele luni. Atâta durere. Chiar şi cu sedative şi morfină. Şi tot era speriată aproape tot timpul, undeva în adâncuri. Intram noaptea la ea să văd ce face şi era trează şi se uita în întuneric pe fereastră. Pot să te ajut? spuneam. Nu. Ai nevoie de ceva? Nu. Vreau doar să se termine. Holly o ajuta să se spele şi încerca s-o facă să mănânce, dar nu-i era foame. Nu mânca nimic. Cred că într-un fel ştia că se înfometa. Era atât de fragilă şi de mică la sfârşit, cu picioarele şi braţele ca nişte beţe. Ochii îi păreau prea mari în cap. Era groaznic s-o priveşti şi chiar mai groaznic pentru ea, bineînţeles. Voiam să fac ceva pentru ea şi nu mai era nimic de făcut în afară de ceea ce făceam deja. Asistenta de la spital venea în fiecare zi şi era foarte de treabă şi ne ajuta să-i oferim posibilitatea de a muri acasă. Nu mai voia să se întoarcă niciodată la spital. Deci aşa a fost. Până la urmă a murit. Holly şi cu mine eram în cameră cu ea. S-a uitat la noi cu ochii aceia mari şi negri de parcă ar fi spus Ajutaţi-mă! Ajutaţi-mă! De ce nu mă ajutaţi? Apoi a încetat să mai respire şi s-a dus.

Se spune că sufletul rămâne o vreme şi pluteşte deasupra corpului şi poate că aşa s-a întâmplat şi la ea. Holly spunea că o simţea pe mama ei în cameră şi poate că şi eu. Nu eram sigur. Simţeam ceva. Un fel de emanaţie. Dar foarte vagă, poate doar o răsuflare. Nu ştiu. Cel puţin acum şi-a găsit liniştea în alt loc sau într-un tărâm superior. Cred asta. Sper. Nu a primit niciodată ce şi-a dorit de la mine. Avea ea o idee, o concepţie despre cum ar trebui să fie viaţa, cum ar trebui să fie căsătoria, dar la noi nu a fost niciodată aşa. Din punctul ăsta de vedere, am dezamăgit-o. Ar fi trebuit să fie cu altcineva.

Iar eşti prea dur cu tine însuţi, a spus Addie. Cine obţine ce vrea? Nu mulţi dintre noi, dacă o fi existând cineva. Totdeauna este vorba despre doi oameni care se ciocnesc orbeşte unul de

celălalt, acționează în baza unor idei şi a unor vise vechi şi a unor înțelesuri greşite. Doar că eu spun că nu e aşa în cazul nostru. Nu încă, nu azi.

Şi eu simt asta. Dar s-ar putea să te plictiseşti de mine şi să vrei să scapi.

Dacă se întâmplă asta, putem să ne oprim, a spus ea. E înțelegerea tacită dintre noi, nu-i aşa? Chiar dacă nu am spus-o niciodată.

Da, când te plictiseşti de treaba asta, poți să spui.

Şi tu la fel.

Eu nu cred că o să mi se întâmple. Diane nu a avut niciodată parte de ce avem noi. Doar dacă nu cumva avea pe cineva de care eu nu ştiam. Dar nu a avut. Nu vedea aşa lucrurile.

30

În august, au avut loc Târgul Anual din Hoit, concursul de călărie şi concursul de animale de fermă pe terenul din nordul oraşului. A început cu o paradă care a pornit de la capătul sudic al străzii principale, urcând pe stradă către şinele de cale ferată şi vechiul depou. Ploua în ziua paradei. Louis şi Addie şi-au pus pelerine de ploaie şi au făcut o gaură într-un sac de gunoi negru de plastic pe care l-au pus pe Jamie şi au mers toți trei pe strada principală şi au aşteptat la intersecție cu alți oameni. În ciuda vremii, era plin de lume pe cele două părți ale străzii. În față mergea garda de onoare, cu steaguri fleşcăite şi ude şi pe umeri cu puşti din care curgea apa, apoi vechile tractoare hârâiau pe stradă şi vechile combine pe platforme remorcate şi greblele şi maşinile de tuns iarba antice, şi alte tractoare, trosnind alene, şi fanfara liceului, redusă peste vară la doar cincisprezece membri în cămăşi albe şi pantaloni leoarcă acum, lipiți de piele, apoi maşinile decapotabile cu personalitățile locale şi capotele ridicate din cauza vremii, apoi regina concursului de călărit şi alaiul ei călare, în impermeabile moi, urmați de alte maşini elegante cu

reclame pe uşi şi maşini ale Lions Club şi Rotary şi Kiwanis şi Shriners mergând în zigzag pe stradă, ca nişte copii graşi scoşi la paradă, în cărucioarele lor fantastice, şi alți cai şi alți călăreți în impermeabile galbene şi o trăsură trasă de ponei şi spre sfârşitul paradei un camion cu platformă cu un desen religios pe carton şi macara şi scară în față, introdus în paradă de una dintre bisericile evanghelice din oraş. Pe platforma ridicată era o cruce de lemn şi în fața ei un tânăr cu păr lung şi barbă neagră, îmbrăcat într-o tunică albă şi care, din cauza ploii, ținea o umbrelă deasupra capului. Când l-a văzut, Louis a izbucnit în râs. Cei din preajma lui s-au întors şi s-au uitat lung la el.

O să ai probleme, a spus Addie. Asta-i treabă serioasă.

Presupun că poate să meargă pe apă, dar nu o poate împiedica să-i cadă în cap.

Şşt, a spus ea. Unde ți-e buna-creştere?

Jamie s-a uitat la ei ca să vadă dacă se certau cu adevărat.

La sfârşitul paradei, maşina de curățat strada din Hoit a măturat strada cu periile ei rotative mari.

După-amiază ploaia s-a oprit şi s-au dus la târg şi au parcat şi au luat-o pe jos printre hambare, pe lângă caii lucioşi şi vitele îngrijite cu cozile semețe şi dese, şi s-au uitat la porcii întinşi pe paiele de pe cimentul din țarcurile lor, cum gâfâiau graşi şi rozalii, bătând din urechi, şi au trecut pe lângă caprele şi oile tunse şi rase, apoi au ieşit printre cuştile de iepuri şi pui şi au ajuns în zona de carnaval. L-au urcat pe Jamie în roata cea mare cu Addie, Louis a spus că lui i se face rău. Addie şi băiatul s-au urcat şi s-au învârtit şi când au ajuns în vârf ea i-a arătat strada principală şi depozitul de grâne şi turnul de apă şi i-a arătat casele lor pe Cedar Street.

Vezi casa mea?

Nu.

Uite-o chiar acolo. Cu copacii aceia mari.

N-o văd.

Au privit mult dincolo de marginea oraşului în câmp deschis unde au văzut fermele şi hambarele şi şirurile protectoare de copaci. Apoi au încercat câteva jocuri, au tras cu puşca şi au

aruncat la țintă cu mingea şi i-au cumpărat vată de zahăr roz într-un con de hârtie roz şi lor şi-au luat băuturi groase cu gheață, şi apoi s-au întors şi ea şi băiatul s-au dat din nou în roată. Era deja spre seară. Auzeau cum concursul de călărie continua în arena din partea cealaltă a tribunelor, vocea puternică şi veselă a crainicului. Nu şi-au cumpărat bilete pentru a vedea concursul din tribune, dar au trecut prin dreptul capătului îndepărtat şi s-au uitat peste gard la înțărcarea viţeilor şi la călăritul pe tauri. Pe zgură era o cursă de cai de un sfert de milă şi s-au uitat cum au trecut prin dreptul lor caii în galop, apoi la călăreţii în armuri după ce trecuseră linia de sosire, cu caii pufnind pe nări şi agitaţi. După care s-au întors la maşină şi au mers înapoi acasă, iar băiatul a scos câinele din bucătăria lui Louis şi au luat cina pe veranda din fața casei, la lăsarea întunericului.

31

Louis şi-a tuns peluza şi apoi a tuns-o pe a lui Addie şi a aruncat iarba din sacul colector într-o roabă şi Jamie a dus-o şi a răsturnat-o pe alee pe mormanul prăfuit şi s-a întors să mai ia. Când au terminat, au spălat cu furtunul maşina de tuns iarba şi au dus-o în magazie.

În colț, a ridicat capacul de pe cutia în care fusese cuibul.

Crezi că o să mai vedem vreodată şoarecii?

S-ar putea, a spus Louis. Trebuie să fim atenţi.

Mă întreb unde s-or fi dus. Mă întreb dacă i-a găsit mama lor.

S-au dus în bucătăria lui Addie şi au băut ceai cu gheață şi apoi într-o laterală a curţii la umbră şi au exersat prinderi cu mingea. Addie a ieşit şi ea. Bonny alerga de colo-colo, urmărea mingea şi sărea în aer şi o prindea când atingea pământul şi a alergat în cerc până au prins-o.

La prânz, Louis s-a dus acasă, şi Jamie a ţinut căţeaua cu el la Addie şi a luat prânzul cu ea şi au stat de vorbă în linişte, şi apoi

el şi Bonny au urcat în dormitorul din spate şi câinele s-a culcat la piciorul patului în camera călduroasă, în timp ce el s-a jucat pe telefon şi a sunat-o pe mama lui.

Ne vedem în curând, a spus mama lui. Nu ți-am spus? Mă întorc acasă.

Ce spune tata?

Spune că e bine. Vrem să mai încercăm o dată. Nu te bucuri?

Când vii?

Într-o săptămână-două.

O să stai acasă?

Sigur. Unde altundeva să stau?

Nu ştiu. Poate în altă parte?

Dragule, vreau să fiu cu tine.

Şi cu tata.

Da, şi cu tata.

32

Câteva seri mai târziu, Addie şi Louis şi Jamie au ieşit la restaurantul Wagon Wheel de pe drumul de la est de oraş şi s-au aşezat la una dintre mesele de lângă ferestrele mari. Se zărea câmpul cu grâu dinspre sud. Soarele apunea şi miriştea se vedea frumos în lumina difuză. După ce au comandat de mâncare, un bărbat în vârstă a venit la ei şi s-a prăbuşit pe scaunul liber. Un bărbat mare, solid, în cămaşă cu mânecă lungă şi pantaloni noi, cu fața foarte roşie şi lată.

Louis a spus: O ştii pe Addie Moore, nu-i aşa, Stanley?

Nu pe cât de bine mi-aş dori.

Addie, el e faimosul Stanley Thompkins.

Nu-s chiar aşa faimos. Mai degrabă infam.

Şi el e nepotul lui Addie, Jamie Moore.

Strânge mâna, fiule.

Băiatul a strâns mâna groasă a bătrânului şi bătrânul s-a strâmbat şi Jamie s-a uitat lung la el.

Am auzit că voi doi ieşiţi împreună, a spus Stanley.

Addie e dispusă să mă suporte, a spus Louis.

Înseamnă că există speranţă şi pentru alţii.

Addie l-a mângâiat pe mână. Mulţumesc. E ceva care-ţi dă speranţă, aşa e.

Ştii pe cineva care vrea să se combine cu un bătrân cultivator de grâu?

O să caut, a spus ea.

Pot fi găsit în cartea de telefoane.

Deci, cum stă treaba? a spus Louis.

O, ca de obicei. Băiatul meu a plasat grâul şi a pornit-o spre Vegas. Nu suportă să aibă nişte bănuţi la bancă. A luat cu el o fătucă din Brush. N-am cunoscut-o. Bănuiesc că arată bine. De ce nu te-ai dus cu ei?

A, la naiba. S-a uitat la Jamie. Scuze. Niciodată nu m-am dat în vânt după jocul de cărţi cu tot felul de necunoscuţi. Dacă e să joci un pocher la tine acasă sau la altcineva de pe-aici, aia e altă treabă. Ştii cu cine joci şi e mai distractiv. Dar oricum nu mă simt eu bine în oraşe mari.

Cum a mers grâul?

Păi destul de bine anul ăsta, Louis. N-o să mă apuc să strig în gura mare, dar de mult n-am mai avut un an aşa bun. A plouat la timp şi a plouat mult şi n-am avut nici grindină. La vecinul nostru din sud a fost. Dar noi am avut noroc până la capăt. Chelneriţa a adus farfuriile cu mâncare.

Vă ţin din mâncat. S-a ridicat şi i-a întins din nou mâna băiatului. Ia-mă uşor. Băiatul i-a întins cu grijă mâna şi abia l-a atins. Bun, ne mai vedem.

Ai grijă.

Mi-a făcut plăcere să vă cunosc, doamnă Moore.

După ce au terminat de mâncat, au ieşit în câmp şi au mers spre pământul lui Thompkins la nord-est de oraş şi s-au oprit şi s-au uitat la terenurile cu mirişte în lumina stelelor şi erau toate dese şi simetrice.

Cred că i-a mers chiar bine, a spus Louis. Mă bucur pentru el. A avut şi ani slabi. Ca toată lumea.

Dar nu şi anul ăsta, a spus Addie.

Nu. Nu şi anul ăsta.

33

A murit în timpul slujbei într-o dimineață de duminică, a spus Addie. Ştii asta.

Da, îmi amintesc.

Era august şi era foarte cald în biserică, şi Cari se îmbrăca mereu la costum, chiar şi vara, chiar şi în zilele cele mai călduroase. Credea că asta trebuie să facă în calitate de om de afaceri, de agent de asigurări. Avea concepția lui despre păstrarea aparențelor. Nu ştiu de ce sau pentru cine conta. Dar conta pentru el. La jumătatea predicii l-am simțit cum se sprijină de mine şi mi-am spus: a adormit. Îl las să doarmă. E obosit. Dar apoi s-a prăbuşit în față şi s-a lovit tare cu capul de spătarul stranei din față până să apuc să-l prind. M-am întins după el, dar pur şi simplu parcă s-a îndoit în față, a alunecat din strană şi a căzut pe jos. M-am aplecat, i-am şoptit: Cari, Cari. Lumea din jur se uita la noi şi cel care stătea lângă el s-a strecurat prin strană şi a încercat să mă ajute să-l ridic. Predicatorul s-a întrerupt şi alți oameni s-au ridicat şi au încercat să mă ajute. Chemați salvarea, a spus cineva. L-am ridicat de jos şi l-am întins în strană. Am încercat să-i fac respirație gură la gură şi să-i masez pieptul, dar murise deja. Au venit cei de la salvare. Vreți să-l ducem la spital? au spus. Nu, duceți-l la pompe funebre. Până nu vine legistul nu putem să-l mutăm, au spus. Deci l-am aşteptat pe legist şi în sfârşit a ajuns şi el şi l-a declarat mort pe Cari.

Ambulanța l-a dus la pompe funebre şi eu şi Gene am mers în urma acesteia cu maşina. Directorul de la pompe funebre ne-a lăsat cu el în încăperea din spate care era cumva oficială şi tăcută, nu camera unde se fac îmbălsămările. Am spus că nu vreau să fie îmbălsămat. Nici Gene n-a vrut să-l îmbălsămăm. Venise acasă peste vară de la colegiu. Aşa că ne-am aşezat în camera cu trupul tatălui lui. Gene nu voia să-l atingă. Eu m-am

aplecat şi l-am sărutat pe faţă. Era deja rece şi ochii nu-i stăteau închişi. În încăpere era straniu şi ciudat şi foarte multă linişte. Gene nu l-a atins. A ieşit din cameră, şi eu am rămas acolo câteva ore şi mi-am tras un scaun lângă el şi l-am ţinut de mână şi m-am gândit la vremurile când lucrurile păreau să meargă bine între noi. Şi, în cele din urmă, mi-am luat rămas-bun de la el şi l-am căutat pe director şi i-am spus că deocamdată asta era tot şi că voiam să fie incinerat şi am făcut toate aranjamentele. A fost prea brusc. Parcă eram în transă. Cred că eram în stare de şoc.

E firesc. Sigur, a spus Louis.

Dar şi acum văd totul limpede şi simt un fel de deşertăciune, sentimentul că eşti într-un vis şi iei hotărâri pe care nu ştiai că trebuie să le iei sau nu eşti sigur ce spui.

Gene a fost extrem de mâhnit. Dar nu a vrut să vorbească despre lucrul ăsta. În privinţa asta, era ca tatăl lui. Niciunul dintre ei nu vorbea vreodată. Gene a rămas aici o săptămână şi apoi s-a întors la colegiu şi i s-a dat voie să revină mai devreme în camera lui şi a stat acolo restul verii. Ar fi fost mai bine să ne putem ajuta între noi, dar nu s-a întâmplat. Nici eu nu cred că am făcut mari eforturi. Aş fi vrut să rămână, dar îmi dădeam seama că nu ne era de folos niciunuia dintre noi. Doar ne evitam unul pe celălalt şi când încercam să-i vorbesc despre tatăl lui spunea. Lasă, mamă. Nu contează acum. Sigur că conta. Se strânseseră în el multă furie şi resentimente la adresa lui Cari şi nu cred că a scăpat de ele nici până astăzi. În parte, asta îi afectează şi relaţia cu Jamie. Parcă repetă ce s-a întâmplat între el şi tatăl lui.

N-ai cum să schimbi lucrurile, nu-i aşa? a spus Louis.

Tot timpul vrem. Dar nu putem.

34

Într-o duminică stăteau la masa din bucătărie şi îşi beau cafeaua de dimineaţă. În *Sunday Post* era o reclamă la stagiunea

teatrală de la Centrul Denver pentru Arta Spectacolului. Addie a spus: Ai văzut că fac ultima carte despre ținutul Hoit? Cea cu bătrânul muribund şi predicatorul.

Le-au făcut şi pe celelalte două, deci presupun că or face-o şi pe asta, a spus Louis.

Le-ai văzut pe cele mai vechi?

Le-am văzut. Dar nu-mi imaginez doi fermieri să înşele o fată însărcinată.

E posibil, a spus ea. Oamenii fac lucruri la care nu te aştepți.

Nu ştiu, a spus Louis. E imaginația lui. A luat descrierile din Hoit, numele de străzi şi cum arată regiunea şi locul în care se află toate lucrurile, dar nu e oraşul ăsta. Şi nu e cineva din oraşul ăsta. Toate astea sunt inventate. Ştii tu de doi frați ca aceia? S-a întâmplat aici?

Eu nu ştiu să se fi întâmplat. Şi nici n-am auzit.

E inventat, a spus el.

Ar putea să scrie o carte despre noi. Ți-ar plăcea?

Nu vreau să apar în nicio carte, a zis Louis.

Dar nu suntem mai verosimili decât povestea cu cei doi fermieri bătrâni proprietari de vite.

Dar e altceva.

În ce sens? a spus Addie.

Suntem noi. Nu mi se pare că sutem neverosimili.

Aşa ți se părea la început.

Nu ştiam ce să cred. M-ai luat prin surprindere.

Nu te simți bine acum?

A fost o surpriză plăcută. Nu spun nu. Dar tot nu înțeleg cum ți-a venit ideea să mă întrebi tocmai pe mine.

Ți-am spus. Singurătatea. Dorința de a sta de vorbă noaptea.

Ai fost curajoasă. Ți-ai asumat un risc.

Da. Dar dacă nu ieşea, nu aveam nimic de pierdut. Ar fi fost doar umilința de a fi fost refuzată. Dar nu mă gândeam că o să spui altcuiva despre asta, deci doar noi doi am fi ştiut dacă m-ai fi refuzat. Dar acum ştie toată lumea. De luni de zile. Suntem ştirea zilei de ieri.

Nici măcar ştirea zilei de ieri nu suntem. Nu suntem nicio ştire, veche sau nouă, a spus Louis.

Vrei să fii ştirea zilei?

Nu. La naiba. Vreau doar să trăiesc simplu şi să mă concentrez pe ce se întâmplă în fiecare zi. Şi să vin noaptea să dorm cu tine.

Păi chiar asta facem. Cine-ar fi crezut că o să trăim aşa ceva în acest moment al vieților noastre? Că până la urmă n-am terminat-o cu schimbările şi lucrurile noi. Şi că nu suntem vlăguiți de tot, la trup şi la minte.

Şi nici măcar nu facem ce crede lumea.

Ai vrea? a spus Addie.

Asta ține doar de tine.

35

Spre sfârşitul lui august, Gene a traversat munții până în Hoit într-o sâmbătă ca să-şi ia fiul acasă. A ajuns acasă la mama lui pe înserat şi i-a îmbrățişat pe amândoi şi apoi a luat-o pe stradă cu Jamie şi cu cățeaua.

Nu-ți place?

Cum să nu?

Nici măcar n-o atingi. N-ai mângâiat-o niciodată.

S-a aplecat spre cățea şi a mângâiat-o pe cap şi i-a vorbit blând şi au dat un ocol şi s-au întors acasă la Addie pe alee. Au cinat şi noaptea Gene a dormit cu Jamie şi cu cățeaua în acelaşi pat dublu din dormitorul din spate. Louis nu s-a arătat.

Dimineață au strâns hainele, jucăriile şi echipamentul de baseball ale lui Jamie şi vasul şi mâncarea câinelui. Apoi băiatul a spus: Trebuie să-mi iau rămas-bun de la Louis.

Trebuie să plecăm.

Un minut, tată. Trebuie.

Bine, dar nu sta prea mult.

A dat fuga la Louis, dar nu era acasă. A deschis uşa şi a strigat şi a alergat prin cameră. S-a întors plângând.

Poți să-l suni mai târziu, a spus tatăl lui.

Nu-i acelaşi lucru.

Nu mai putem să stăm. Şi-aşa o să ajungem târziu acasă.

Addie l-a strâns tare în braţe şi a spus, Să mă suni, da? Vreau să ştiu ce faci şi cum e la şcoală. Jamie se agăţa de ea. I-a desprins uşor mâinile. Să nu uiţi să mă suni.

O să te sun, bunico.

L-a sărutat pe Gene. Şi tu, să ai răbdare.

Ştiu, mamă.

Sper. Să mă suni şi tu.

Au pornit, băiatul şi câinele împreună la fereastra din spate, privind-o cum stătea pe bordură. Băiatul încă plângea. Addie a urmărit cu privirea maşina până când a dispărut. Când s-a lăsat întunericul, Louis nu venise încă, aşa că l-a sunat. Unde eşti? Nu vii?

Nu ştiam dacă e cazul.

Tu încă nu înţelegi. Nu vreau să fiu singură şi să rumeg lucrurile ca tine, să depăşesc situaţiile singură. Vreau să vii să vorbim.

Stai să mă aranjez.

Nu trebuie să te aranjezi.

Ba da, vreau eu. Ajung într-o oră.

O să fiu tot aici. Te aştept.

S-a bărbierit şi a făcut duş ca întotdeauna şi în întunericul serii a trecut prin dreptul caselor vecinilor şi ea stătea pe verandă şi îl aştepta şi s-a ridicat în picioare pe trepte şi l-a sărutat pentru prima dată în văzul lumii. Eşti aşa sucit uneori, a spus. Nu ştiu dacă o să-nveţi vreodată.

Totdeauna am crezut că învăţ repede. Dar se pare că nu.

Nu când e vorba de mine.

Ştiu ce gândesc despre tine şi cât de mult ţin la tine. Dar nu pot să cred că şi tu ţii cât de cât la fel la mine.

N-o iau de la capăt. E problema ta, nu a mea. Acum hai sus.

În pat s-au luat în braţe pe întuneric şi ea a spus: Nu ştiu cum o să fie.

Tot despre noi vorbeşti?

Vorbesc despre fiul şi nepotul meu şi despre mama băiatului. Plângea când a plecat. Ştii de ce?

Pentru că o să-i fie dor de tine.

Da, a spus ea. Dar plângea pentru că nu a apucat să-şi ia rămas-bun de la tine. Unde erai?

Am ieşit să mă plimb cu maşina prin împrejurimi şi apoi m-am hotărât să mă duc până la Phillips să mănânc de prânz şi m-am întors după-amiaza târziu.

A fost la tine acasă să te vadă înainte să plece. Aşa de mult tine la tine.

Şi eu țin la el.

Sper doar ca Gene şi soția lui să se descurce mai bine. Poate au învățat ceva peste vară. Deja îmi fac griji pentru ei.

Ce-mi spuneai tot tu? Ceva despre cum nu poți să repari viețile oamenilor.

Era vorba despre tine, a spus ea. Nu despre mine.

Înțeleg, a zis Louis.

O, deja mă simt mai bine că eşti lângă mine şi stăm de vorbă.

N-am vorbit încă despre mare lucru.

Dar deja mă simt mai bine. Îți mulțumesc pentru asta. Sunt recunoscătoare pentru toate astea. Acum mă simt din nou foarte norocoasă.

36

După ce a plecat Jamie, au încercat să facă ce credea tot oraşul că făceau, dar ei nu făcuseră încă. Louis, care se dezbrăca deja de mult în dormitor, şi-a pus pijamaua pe el şi stătea cu fața în direcția opusă patului unde Addie stătea întinsă sub pătura de bumbac şi apoi s-a întors spre ea, şi fără ca el să ştie ea dăduse pătura la o parte şi stătea goală în pat în lumina difuză a veiozei. S-a oprit să se uite la ea.

Nu sta acolo. Mă faci să mă simt stresată.

Nu e cazul. Arăți minunat.

Am şoldurile groase şi burtă. Trupul ăsta bătrân. Sunt o femeie bătrână de acum.

Ei bine, bătrână Moore. M-ai cucerit de tot. Eşti exact cum

trebuie. Eşti cum trebuie să arăţi. Nu mă aşteptam să arăţi ca o fată de treisprezece ani fără sâni şi şolduri.

Nu sunt aşa şi nu ştiu dacă am fost vreodată.

Uită-te cum am ajuns eu. Îmi atârnă burta. Am braţe şi picioare subţiri de om bătrân.

Pentru mine arăţi bine. Dar tot stai acolo. N-ai de gând să te întinzi? Ai de gând să stai acolo toată noaptea?

Louis şi-a scos pijamaua şi s-a băgat în pat şi ea s-a apropiat de el şi l-a luat de mână şi l-a sărutat şi el s-a întors pe o parte şi a sărutat-o şi a atins-o pe umăr şi a atins-o pe sâni.

A trecut multă vreme de când nu mi-a mai făcut cineva asta, a spus ea.

A trecut multă vreme de când n-am mai făcut aşa ceva.

A sărutat-o din nou şi a atins-o şi ea l-a tras mai aproape şi el s-a ridicat în pat şi s-a întins şi a început să o sărute pe faţă şi pe gât şi s-a apropiat şi a început să se mişte şi s-a oprit după puţină vreme.

Ce s-a întâmplat?

Nu pot să-mi menţin erecţia. Am problema tipică a bătrânilor.

Ai mai avut problema asta?

Nu. Dar nici n-am mai încercat să fac asta de ani de zile. A sosit vremea şchiopătatului, cum spune poetul. Nu mai sunt decât un ticălos bătrân.

S-a lăsat pe spate şi s-a tras lângă ea în întuneric.

Te simţi prost? a spus ea.

Mda, un pic. Dar în primul rând simt că te-am dezamăgit.

Nu-i adevărat. E abia prima oară. Avem tot timpul înainte.

Poate ar trebui să iau pastile din alea care apar în reclamele de la televizor.

O, cred c-o să fie bine. Mai încercăm în altă seară.

37

Într-o seară, după ce se lăsase întunericul, s-au dus până la

locul de joacă al şcolii primare, şi Louis a împins leagănul cel mare în care se aşezase Addie, şi leagănul urca şi cobora în aerul răcoros şi proaspăt al nopții cu tivul rochiei ei fluturându-i peste genunchi. Apoi s-au întors în pat în camera din față de sus şi au stat unul lângă altul goi în aerul de vară care intra pe ferestrele deschise.

Şi o dată au rămas peste noapte la Denver, aşa cum făcea ea pe vremuri, la vechiul şi frumosul Brown Palace Hotel cu curtea deschisă şi foaier şi cu pianistul care cânta toată după-amiaza şi toată seara. Camera lor era la etajul trei şi puteau să privească peste balustradă în jos spre curtea deschisă şi să-l vadă pe pianist şi pe cei care stăteau la masă şi îşi luau ceaiul şi beau cocteiluri şi pe chelnerii care se mişcau în jurul barului sau spre restaurantul cu fețele de masă albe şi paharele lucioase şi argintăria lui. Au coborât şi au mâncat la restaurant şi Addie s-a îmbrăcat într-una din rochiile scumpe pe care le cumpărase cu ani în urmă pentru a le purta numai la Denver. Apoi au luat-o pe trotuar până la complexul comercial de pe Sixteenth Street şi au mers cu autobuzul expres până la Curtis Street şi pe jos până la Centrul Denver şi au traversat foaierul şi au intrat prin stânga în teatru. O femeie le-a arătat locurile în mărețul auditoriu al teatrului şi s-au uitat la toți ceilalți oameni care intrau şi vorbeau şi apoi a început piesa, cei de pe scenă cântau plini de convingere, cu pantalonii şi cravatele lor negre şi cămăşi albe, iar publicul râdea din când în când. S-au ținut de mână şi la pauză s-au dus la toaletă. La femei era o coadă lungă. Louis s-a întors la locurile lor şi Addie a ajuns chiar când începea partea a doua a piesei.

Nu zice nimic, a spus ea.

Nu zic.

Cum de nu-şi dau seama că femeilor le ia mai mult şi au nevoie de mai multe cabine?

Ştii de ce, a spus el.

Pentru că bărbații construiesc chestiile astea, de-aia.

Au urmărit partea a doua, apoi au ieşit drept în stradă în luminile strălucitoare din fata teatrului şi au luat un taxi şi s-au întors la hotel.

Vrei să bem un pahar? a spus el.

Unul singur.

S-au dus la bar şi au fost conduşi la o masă şi au băut fiecare câte un pahar cu vin, apoi au luat liftul până în cameră şi s-au dezbrăcat şi s-au băgat în patul imens. Au stins becurile şi nu se mai vedea decât lumina care venea din stradă prin perdelele mari şi dantelate.

Nu că-i plăcut? a zis ea.

Cu siguranță mie-mi place.

S-a lipit de el.

Sunt foarte fericită, a spus. Asta-i tot ce-mi doresc şi mâine vreau înapoi în patul nostru.

Toate la timpul şi la vremea lor, a spus el.

Ai de gând să mă săruți în patul ăsta mare de hotel sau ce faci?

Aşa sper.

Dimineață au mâncat târziu la restaurant şi şi-au făcut bagajul, şi apoi angajatul din parcare a adus maşina lui Louis în fața hotelului şi i-a ajutat cu valizele. Louis i-a lăsat un bacşiş generos, pentru că se simțea bine. Au mers încet până acasă pe autostrada 34 traversând platourile înalte pe la Fort Morgan şi Brush, şi în cele din urmă au intrat în ținutul Hoit, plat şi fără copaci, cu excepția paravanelor de protecție împotriva vântului şi a străzilor din orăşele şi a împrejurimilor fermelor. Nu era niciun nor şi până la orizont nu se vedea decât un întins cer albastru.

Au ajuns la Addie după-amiază şi Louis i-a dus valizele în cameră şi apoi şi-a dus maşina acasă şi a despachetat. La căderea întunericului s-a dus la ea acasă să stea peste noapte.

38

De Ziua Muncii s-au hotărât s-o ia spre est pe autostradă până la Chief Creek. Pârâul era îngust şi cu fundul nisipos cu iarbă şi sălcii pe ambele maluri şi lăptuci, iarba fusese mâncată până aproape de rădăcină de vite. Pe o pajişte, un pic mai departe de

pârâu, erau plopi mari şi bătrâni. Addie a scos coşul cu mâncare şi Louis a luat din portbagaj grebla şi lopata şi a curăţat bălegarul vechi, uscat şi sfărâmicios din umbra copacilor unde se adăpostiseră de vânt vitele.

Ai mai fost aici, a spus Addie. Ai venit pregătit.

Veneam aici când era Holly mică. E cam singurul loc unde găseşti apă curgătoare şi umbră.

E plăcut. Nu e ca la munte, dar e plăcut pentru Hoit.

Da.

Dar nu vom fi goniţi de pe acest teren?

Mă îndoiesc. E al lui Bill Martin. Nu l-a deranjat niciodată.

Îl cunoşti.

Cred că şi tu îl cunoşti.

Doar după nume.

I-am avut elevi pe copiii lui. Copii deştepţi. Năzdrăvani, dar deştepţi. Acum au plecat toţi de acasă. Îmi închipui că-i pare rău. Copiii nu vor să rămână aici.

Addie a întins o pătură pe pământul curăţat şi s-au aşezat şi au mâncat puiul fript şi salată de varză şi felii subţiri de morcov şi cartofi prăjiţi şi măsline, şi ea a tăiat pentru amândoi câte o felie de tort de ciocolată. De băut au avut ceai cu gheaţă. Apoi s-au întins pe pătură şi au privit cum se mişcau crengile verzi ale copacului de deasupra, cu frunzele care se răsuceau şi tremurau în vântul uşor.

După o vreme, Louis s-a ridicat şi şi-a scos pantofii şi ciorapii şi şi-a suflecat pantalonii, apoi s-a dus până la râu pe pământul cald şi a intrat în apa rece şi a păşit pe solul nisipos şi a luat apă şi şi-a dat pe faţă şi pe braţe. Addie i s-a alăturat, în picioarele goale şi în rochia de vară. Şi-a ridicat rochia deasupra genunchilor şi a intrat în apă.

O, e perfect pentru aşa o zi călduroasă. N-am fost în viaţa mea aici. Nu ştiam că există un asemenea loc în Hoit.

Ţine-te de mine, a spus el. O să înveţi multe lucruri, doamnă.

Louis şi-a scos cămaşa şi pantalonii şi chiloţii şi le-a întins pe iarbă şi a intrat înapoi în apă, s-a udat pe tot corpul şi s-a aşezat.

Păi bine, a spus Addie. Dacă-mi eşti din ăsta. Şi-a tras rochia peste cap, şi-a scos chiloţii şi s-a lăsat în apa rece lângă el. Şi nici

că-mi pasă dacă ne vede cineva, a spus.

Stăteau aşezaţi faţă în faţă şi s-au întins în apă, amândoi cu trupurile foarte albe, în afară de feţe şi de mâini şi de braţe. Erau un pic greoi, mulţumiţi. Simţeau cum curentul împingea pe sub ei mici degete de nisip.

Mai târziu au ieşit şi s-au întors pe pătură şi s-au şters şi s-au îmbrăcat, apoi au tras un pui de somn în după-amiaza caldă la umbra copacilor şi s-au trezit din nou şi au mai intrat un pic în pârâu ca să se răcorească înainte să strângă mâncarea şi să se întoarcă la Hoit. A lăsat-o acasă şi ea a dus coşul cu mâncare înăuntru în timp ce el a mers până pe strada de alături şi şi-a parcat maşina şi a pus lopata şi grebla înapoi în magazie. Când a intrat în casă, telefonul a început aproape imediat să sune.

Vino acum, a spus Addie.

Ce s-a întâmplat?

E Gene aici. Vrea să vorbească cu amândoi.

Vin imediat.

În camera de zi, Gene stătea pe canapea vizavi de Addie.

A spus, Stai jos, Louis.

Louis s-a uitat la el şi a traversat camera şi a sărutat-o pe Addie pe gură. A făcut-o intenţionat. Apoi s-a aşezat.

Despre ce e vorba?

Ajung imediat acolo, a spus Gene. V-am aşteptat toată după-amiaza.

I-am spus unde am fost, a spus Addie.

Nu e cine ştie ce locul.

Depinde. Depinde cu cine eşti, a spus Louis.

De aceea sunt aici. Vreau să puneţi punct.

Te referi la faptul că suntem împreună, a spus Louis.

Mă refer la faptul că te strecori noaptea în casa mamei mele.

Nu se strecoară nimeni, a spus Addie.

Aşa e. Nici măcar nu vă e ruşine.

Nu avem de ce să ne fie ruşine.

La vârsta voastră să vă întâlniţi pe întuneric.

E minunat. Mi-aş dori ca tu şi Beverly să vă simţiţi la fel de bine împreună ca Louis şi cu mine.

Ce-ar spune tata în locul meu?

Nu ar vrea să vorbească despre asta. Dar mă îndoiesc că ar fi fost de acord. Nu ar fi făcut aşa ceva, chiar dacă i-ar fi trecut prin gând.

Nu. Nu ar fi fost de acord. Era mai raţional, îşi înţelegea mai bine statutul.

O, Iisuse. Am şaptezeci de ani. Nu-mi pasă ce zice gura târgului. Şi, dacă vrei să ştii, cel puţin o parte din târg e de acord cu noi.

Nu cred.

Dacă vrei, crezi, dacă nu, nu, nu contează.

Contează pentru mine. S-o duci pe mama la Denver. Să mergi cu fiul meu la munte. Şi, Doamne, să dormiţi amândoi în acelaşi pat cu el.

De unde ştii asta? a spus Addie.

N-are importanţă. Ştiu. Ce naiba v-a trecut prin cap? Ne-am gândit Ia el, a spus Louis. Era speriat. L-am adus cu noi ca să-l facem să se simtă bine.

Da, şi acum plânge în fiecare noapte. Aici a început.

A început, a spus Addie, când l-ai lăsat aici.

Mamă, ştii de ce am făcut-o. Ştii că-mi iubesc fiul.

Dar nu te poţi rezuma la asta? Nu poţi pur şi simplu să-l iubeşti? E un băietei bun. Asta e tot ce-şi doreşte.

Ca tata cu mine, vrei să spui.

Ştiu că tatăl tău nu era totdeauna drăguţ.

Drăguţ. Dumnezeule, n-a mai avut nicio treabă cu mine după ce a murit Connie.

Gene s-a şters la ochi. S-a uitat la Louis. Vreau să stai departe de mama mea. Să-mi laşi în pace fiul. Şi să uiţi de banii mamei mele.

Gene, taci din gură, a spus Addie. Nu mai spune nimic. Ce-i cu tine?

Louis s-a ridicat de pe canapea. Ascultă, a spus. E păcat că asta simţi. Nu i-aş face niciun rău fiului tău. Nici mamei tale. Dar nu mă voi ţine departe de ea până când nu-mi spune ea. Şi poţi să fii al naibii de sigur că nu mă interesează banii ei. Dacă mai vrei să vorbim despre asta, ne vedem mâine.

Louis s-a aplecat şi a sărutat-o din nou pe Addie şi a ieşit. Mi-e

ruşine de tine, a spus Addie. Nu ştiu ce aş putea să-ți spun. Mi se face rău. Sunt aşa de tristă.

Nu te mai întâlni cu el.

Noaptea, Addie şi-a tras păturile până pe față şi s-a întors spre perete şi a plâns.

39

După discuția cu Gene, Addie şi Louis au continuat să se întâlnească. Venea la ea acasă noaptea, dar nu mai era la fel. Dispăruse entuziasmul bucuriei şi al descoperirii. Şi, încet-încet, în unele nopți el rămânea acasă, în unele nopți ea citea singură ore în şir, fără să vrea ca el să fie în pat cu ea. Nu l-a mai aşteptat goală. Continuau să se țină în brațe noaptea când venea, dar mai mult din obişnuință şi dintr-o anticipare a singurătății şi a descurajării, ca şi cum ar fi încercat să păstreze aceste momente pentru ce avea să urmeze. Acum stăteau unul lângă altul în tăcere şi nu au mai făcut niciodată dragoste.

Apoi a venit ziua când Addie a încercat să vorbească la telefon cu nepotul ei. Îl auzea pe fundal pe băiat plângând, dar tatăl lui nu-l lăsa să vorbească.

De ce faci asta? a spus ea.

Ştii de ce. Dacă trebuie s-o fac, am s-o fac.

Eşti foarte rău. Eşti crud. Nu credeam c-o să mergi aşa departe.

Poți schimba lucrurile.

I-a telefonat nepotului ei într-o după-amiază, când se gândea că e singur acasă. Dar nu a vrut să vorbească cu ea.

Or să se supere, a spus. A început să plângă. Mi-o vor lua pe Bonny. Îmi vor lua telefonul.

O, Doamne, a spus Addie. Bine, dragule.

Când Louis a venit la ea la mijlocul săptămânii, l-a condus până în bucătărie şi i-a dat o bere, iar ea şi-a pus un pahar cu vin.

Vreau să vorbim. Aici la lumină.

S-a mai schimbat ceva, a spus el.

Nu mai pot, a spus ea. Nu pot continua aşa. Mă gândeam că ceva de genul ăsta o să se întâmple. Vreau să păstrez legătura şi să am un rol în viața nepotului meu. Doar el mi-a mai rămas. Fiul meu şi soția lui nu înseamnă mare lucru acum. S-a rupt, nu cred că ei sau eu vom trece vreodată peste asta. Dar îmi vreau nepotul. Mi-a devenit clar în vara asta.

Te iubeşte.

Da. Este singurul din familie. Îmi va supraviețui. Va fi cu mine când voi muri. Pe ceilalți nu-i vreau. Nu-mi pasă de ceilalți. Au distrus orice sentiment. N-am încredere în Gene. Nu-mi dau seama ce ar mai putea face.

Deci vrei să mă duc acasă.

Nu în seara asta. O ultimă noapte. Vrei?

Credeam că dintre noi tu eşti cea curajoasă.

Nu mai pot fi curajoasă.

Poate că Jamie va rezista şi te va suna el.

Nu încă, n-o va face. Nu poate, are doar şase ani. Poate la şaisprezece. Dar nu pot să aştept atât. Poate mor până atunci. Nu pot să ratez aceşti ani.

Deci asta e ultima noastră noapte.

Da.

Au urcat. În pat, pe întuneric, au mai vorbit un pic. Addie plângea. El şi-a pus brațul în jurul ei şi a strâns-o la piept.

Ne-am simțit bine, a spus Louis. Ai fost foarte importantă pentru mine. Îți sunt recunoscător. Îți mulțumesc.

Acum eşti cinic.

Nu. Vorbesc serios. Ai fost bună cu mine. Ce mi-aş mai putea dori? Sunt un om mai bun acum decât erau înainte să fim împreună. E opera ta.

O, eşti în continuare drăguț cu mine. Mulțumesc, Louis.

Au stat treji şi au ascultat vântul de afară. La două dimineața Louis s-a dus la baie. Când s-a întors în pat a spus: N-ai adormit.

Nu pot să dorm, a spus ea.

La patru el s-a sculat din nou şi s-a îmbrăcat şi şi-a pus pijamaua şi periuța de dinți în punga de hârtie.

Pleci?

Aşa mă gândeam.
Mai sunt câteva ore din noapte.
N-are niciun rost să mai amânăm.
Ea a început din nou să plângă.
El a coborât şi s-a dus acasă prin dreptul copacilor bătrâni şi al caselor, toate întunecate şi stranii la ora aceea. Cerul era în continuare întunecat şi nu se simțea nicio mişcare. Nu erau maşini pe stradă. Acasă la el, s-a întins în pat şi a privit pe geamul dinspre răsărit după primele semne ale zilei.

40

Cât a mai ținut vremea bună în toamna aceea, Louis a trecut adesea prin dreptul casei ei noaptea şi a privit lumina care strălucea sus în dormitor, veioza pe care o ştia şi camera cu patul mare şi şifonierul negru din lemn şi toaleta din dreptul scărilor şi îşi amintea de cameră şi de nopțile în care stăteau întinşi în întuneric şi vorbeau şi de cât de apropiați se simțiseră. Apoi, într-o seară, i-a observat chipul la fereastră şi s-a oprit, ea nu a făcut niciun gest sau niciun semn din care să reiasă că se uita la el. Dar când a ajuns acasă, l-a sunat. Nu mai face asta.
Ce să nu fac?
Nu mai trece prin dreptul casei mele. Nu vreau asta.
Deci aici am ajuns. Îmi spui ce am voie să fac şi ce nu. În cartierul meu.
Nu vreau să treci pe aici şi eu să mă gândesc că treci. Sau să mă întreb dacă treci. Nu pot să-mi imaginez că eşti în fața casei. Trebuie să fiu despărțită fizic de tine.
Credeam că suntem despărțiți.
Nu dacă treci prin fața casei noaptea.
Aşa că nu a mai trecut niciodată noaptea prin dreptul casei ei, atât de familiare. Nu conta dacă trecea ziua. Şi, în cele câteva rânduri când s-au întâlnit la magazin sau pe stradă, s-au privit, s-au salutat şi atât.

41

Într-o zi însorită, puţin după ora prânzului, pe când era singură în centru, Addie a alunecat la colţul străzii principale, căzut şi a încercat să se prindă de ceva ca să se ridice dar nu avea de ce să se agaţe, şi a zăcut pe stradă până când câteva femei şi un cuplu i-au venit în ajutor.

Nu mă ridicaţi, a spus. Am ceva rupt.

O femeie a îngenuncheat lângă ea şi bărbatul şi-a pus haina sub capul ei. Au stat cu ea până au luat-o. La spital i-au spus că are fractură de şold, şi ea le-a spus să-l sune pe Gene. A venit în aceeaşi zi şi s-a hotărât că ar fi mai bine să fie dusă la un spital din Denver. Deci a plecat din Hoit în ambulanţă, cu Gene cu maşina în urma ei.

Trei zile mai târziu, Louis era la cofetărie cu grupul de bărbaţi cu care se întâlnea din când în când, şi Dorian Becker a spus, Presupun că ai aflat de ea.

Despre ce vorbeşti?

Despre Addie Moore.

Ce-i cu Addie Moore?

Şi-a rupt şoldul. Au dus-o la Denver.

Unde la Denver?

Nu ştiu. La unul dintre spitale.

Louis s-a dus acasă şi a sunat la toate spitalele până a dat de cel unde fusese internată, şi a doua zi s-a dus cu maşina la Denver şi a ajuns acolo la lăsarea serii. La biroul de informaţii i-au spus numărul salonului şi a luat liftul până la etajul patru şi a traversat holul şi a găsit salonul şi s-a oprit în prag. Gene şi Jamie stăteau de vorbă cu ea, aşezaţi.

Când Addie l-a văzut pe Louis, i-au dat lacrimile.

Pot să intru? a spus el.

Nu, nu intra, a spus Gene. N-ai ce căuta aici.

Te rog, Gene, vreau doar s-o salut.

Cinci minute, a spus el. Nu mai mult.

Louis a intrat în salon şi s-a oprit la piciorul patului şi Jamie a

venit la el şi l-a îmbrăţişat, şi Louis l-a strâns la piept.

Ce mai face Bonny?

A învăţat să prindă mingea. Sare şi o prinde.

Bravo ei.

Hai de-aici, a spus Gene. Plecăm. Mamă, cinci minute. Nu mai mult.

El şi Jamie au ieşit.

Nu stai jos? a spus ea.

Lous şi-a tras un scaun mai aproape şi s-a aşezat lângă ea, i-a luat mâna şi a sărutat-o.

Nu face asta, a spus ea. Şi-a tras mâna înapoi. Doar acum. Doar o clipă. Atât avem la dispoziţie. I-a privit chipul. Cine ţi-a spus că sunt aici?

Tipul de la cofetărie. Cine ar fi crezut că o să-mi fie de ajutor? Eşti bine?

O să fiu.

O să mă laşi să te ajut?

Nu. Te rog. Trebuie să pleci. Nu poţi sta prea mult. Nu s-a schimbat nimic.

Dar ai nevoie de ajutor.

Am început deja fizioterapia.

Dar o să ai nevoie de ajutor acasă.

Nu mă întorc acasă.

Cum adică?

Gene a aranjat totul. Mă mut la Grand Junction la un cămin.

Deci nu te mai întorci deloc.

Nu.

Hristoase, Addie. Nu accept asta. Tu nu eşti aşa.

N-am ce face. Trebuie să-mi păstrez familia.

Lasă-mă pe mine să Eu familia ta.

Şi ce-o să se întâmple când o să mori?

Atunci poţi să te duci să stai cu Gene şi Jamie.

Nu. Trebuie s-o fac cât încă mă mai pot adapta. Nu pot să aştept până când voi fi prea bătrână. Atunci nu mă voi mai putea schimba sau poate nici nu voi mai avea ocazia. Trebuie să pleci acum. Şi te rog nu mai veni. E prea greu.

S-a aplecat şi a sărutat-o pe gură şi i-a sărutat ochii şi apoi a

ieşit din cameră şi a traversat holul până la lift. În lift era o femeie, l-a privit o dată şi apoi şi-a întors privirea.

42

Într-o seară, l-a sunat de pe telefonul mobil. Stătea într-un scaun din apartamentul ei. Vrei să vorbeşti cu mine?

A urmat un moment lung de tăcere.

Louis, eşti acolo? a spus.

Parcă nu mai vorbeam.

Trebuie. Nu mai pot. E mai rău decât înainte să începem. Şi Gene?

Nu trebuie să afle. Putem să vorbim noaptea la telefon.

Parcă ne-am furişa. Cum spunea el. Parcă am avea secrete.

Nu-mi pasă. Sunt prea singură. Îmi e prea dor de tine. Nu vrei să vorbeşti cu mine?

Şi mie îmi este dor de tine.

Unde eşti?

Adică unde în casă?

Eşti în dormitor?

Da, citeam. Ce-i asta, sex la telefon?

Doar doi bătrâni care stau de vorbă pe întuneric, a spus Addie.

43

Addie a spus, E un moment potrivit?

Da. Tocmai am urcat.

Păi eu tocmai mă gândeam la tine. Îmi doream aşa de mult să vorbesc cu tine.

Eşti bine?

Jamie a trecut iar pe la mine azi când a ieşit de la şcoală şi am

făcut o plimbare pe stradă. Era şi Bonny.

O ținea în lesă?

Nu era nevoie, a spus ea. Jamie mi-a spus că tatăl şi mama lui s-au certat şi au țipat. Ce faci când se întâmplă asta? A spus, Mă duc în camera mea.

Mda. Mă bucur pentru el că eşti acolo, a spus Louis. Addie a spus, Ce-ai făcut azi?

Nimic. Am dat zăpada. Am făcut cărare până la tine.

De ce?

Am simtit nevoia s-o fac. Chiriaşii tăi au ieşit şi au stat de vorbă cu mine. Par de treabă. Dar tot casa ta e. Şi casa lui Ruth e tot a ei.

Şi eu simț acelaşi lucru.

Mda. Lucrurile s-au schimbat.

Sunt în pat, a spus ea, în camera mea. Ți-am spus deja? Nu. Dar bănuiam.

Ştii că se joacă iar piesa aceea la Denver. De ce nu foloseşti biletele, de ce nu te duci?

Nu mă duc fără tine.

Ai putea s-o iei pe Holly.

Nu vreau s-o iau pe Holly. De ce nu le foloseşti tu?

Nici eu nu merg fără tine, a spus ea.

Atunci pe scaunele noastre vor sta nişte străini. Nu vor şti nimic despre noi.

Sau de ce s-au eliberat locurile.

Şi tot nu vrei să te sun eu. Nu vrei să dau eu telefon.

Mi-e teamă că ar putea fi cineva cu mine în cameră. N-aş putea să mă ascund.

E ca la început. Ca şi cum am lua-o de la capăt. Şi tot tu începi. Doar că acum suntem precauți.

Da, dar continuăm. Nu-i aşa? a spus ea. Vorbim în continuare. Cât timp putem. Cât va dura.

Despre ce vrei să vorbim în seara asta?

Ea s-a uitat pe fereastră. Îşi vedea reflexia în geam. Şi întunericul din spatele ei.

Dragul meu, la voi e frig în seara asta?

MULȚUMIRI

Autorul doreşte să le mulțumească lui Gary Fisketjon, Nancy Stauffer, Gabrielle Brooks, Ruthie Reisner, Carol Carson, Sue Betz, Mark Spragg, Jerry Mitchell, Laura Hendrie, Peter Carey, Rodney Jones, Peter Brown, Betsy Burton, Mark şi Kathy Haruf, Sorel, Mayla, Whitney, Charlene, Chaney, Michael, Amy, Justin, Charlie, Joel, Lilly, Jennifer, Henry, Destiny, CJ, Jason, Rachael, Sam, Jessica, Ethan, Caitlin, Hannah, Fred Rasmussen, Tom Thomas, Jim Elmore, Alberta Skaggs, Greg Schwipps, Mike Rosenwald, Jim Gill, Joey Hale, Brian Coley, Troy Gorman şi, mai ales, lui Cathy Haruf.